

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

ÁRDEKESKÉSEK:
6-hasábos péntek sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 15 fillér.

Nyitótér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, december 30.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérelkek: Pénzintézetek szövetsége.
A király dönt.
A mikalakai bíró ünnepeltetése.
Tanító-választások.
Országos tornanap Araden.
Regények a trón körül.
Hieronymus Károly az aradi motoros közlekedésről.
Gyermekrabló anya.
Öngyilkos önkéntes.
Az aradi iskolaszék a miniszteri rendelet ellen.
Családi dráma a fővárosban.
Bányászati kiállítás Petrossényben.
A mulatóhelyek vasárnapja.
Tárcs: Mese a múltból. Irta: Konschitzkyne-Eötvös Margit.
Regény-Összhang: A távollevő. Irta: Montégut Maurice.

Pénzintézetek szövetsége.

Arad, december 29

Az aradi pénzintézetek címére németnyelvű, érdekes nyomtatvány érkezett. Akármennyire sovíniszták vagyunk is, annyira nem megyünk, hogy a mi németül van írva, azor ne okulhatnánk. E kis német nyomdatermek fölött pedig különösen nálunk sok gondolkodni való van. Nálunk, ahol immár két takarékpénztár esete helyi aktualitást adott a pénzintézetek ellenőrzése problémájának.

Az igénytelen német nyomtatványon a csehországi német takarékpénztárak szövetségének (*Verband deutscher Sparcassen*

in Böhmen) alapszabályai vannak. A különös érdekessége pedig az, hogy a csehországi német bankok ezzel a szövetséggel akarják megvalósítani a pénzintézetek ellenőrzését. Nem tudjuk: a *Verband* régebbi keletű intézmény, vagy csak most kalapálják össze. Ha az utóbbi eset áll: akkor az ötletet erre kétségen kívül a *Szent Vencel* égisze alatt dolgozó prágai bank panamája adta. Ámbár hatással lehetett a szövetség alapítóra a szomszéd tartományok néhány év előtt való pénzügyi szenzációja, a galíciai takarékpénztár krachja is. Mindezek hatása alatt, a mint nálunk is, minden bankszenzáció után, Ausztriában is a bankok állami ellenőrzésén kezdtek lovagolni a „szakkörök”. Ugy látszik, a csehországi német bankok ennek akartak elébe vágni. Példát akartak állítani arra, hogy az ellenőrzésnek nehéz kérdése társadalmi akció útján is megoldható, egy ilyen szövetségnek eszközével.

A szövetség alapszabályainak első pontja ez:

1. §.

A csehországi német takarékpénztárak szövetségének célja:

- a közös érdekek előmozdítása;
- a takarékpénztári ügykezelést illető kérdésekben egyöntetű eljárás megállapítása és alkalmazása;
- a takarékpénztári intézmény tökéletesítése;
- gondoskodás a szakemberek által teljesített ellenőrzésről;

e) a takarékpénztári tisztviselők helyzetére vonatkozó kérdések tárgyalása.

Hogy ez az ellenőrzés mi módon történik, annak képe nem tűnik ki világosan az alapszabályokból. Csupán egy pontban van arra vonatkozás:

13. §.

A választmány szabályozza a szövetség egész tevékenységét.

... megállapítja a takarékpénztári vizsgálatok díjainak nagyságát.

Azonban az ellenőrzés részletei nem is foglalhatók az alapszabályok szűk keretébe. Bizonyos, hogy a fő-célja a szövetségnek az ellenőrzés megoldása. A cseh-német viszálykodás közepette bizonyos nemzetiségi velleitás nem tagadható meg a prágai szövetségtől, ami kitűnik azon pontokból, hogy a szövetség tagja csupán német takarékpénztár lehet s ügykezelésének nyelve kizárólag a német. Ebben van valami tüntetés a cseh nemzetiségi bankokkal szemben. Azonban ez nem von le a szövetség gazdasági jelentőségéből s nem esik rovására azon szempontoknak, amelyek révén azzal nekünk érdemes foglalkozni.

A szövetség tagdíja különben a takarékpénztárak arányában van megállapítva. Minden intézet 100,000 korona betét után 1 koronát fizet; a tagdíjak évi összege azonban nem lehet kisebb 10 és nagyobb 200 koronánál. A központja a szövetség-

TARCA

Mese a múltból.

Irta: Konschitzkyne-Eötvös Margit.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy asszony, — egy igazi asszony . . .

Az arca valósággal sugárzott a boldogságtól.

A hófehérbe öltözött bábé, ki még nem érti, nem tudja, hogy most egy időre nélkülözni fogja az édesanyja dédelgetését, gyűg-gagyog s hirtelen sirásra bigyeszti gyűszűnagyságu száját. Nagyon heves volt a mama bucsucsókjá. Szinte fájt a kicsikének.

A papának is még néhány puszi, néhány elsuttogott jó tanács és a vasuti kocsit ajtaja becsapódik, az asszonyka egyedül van.

A mint nézi a szeme előtt örült gyorsasággal tovatűnő tárgyakat, lassan lassan eloszlik aggodalma az otthonmaradottak miatt s odaült önelégült arcára az álmodozás.

Képzeteleiben már előre végig élvezi azokat az apró ártatlan örömeiket, melyek legkedvesebb lánykori pajtása társaságában várnak reá, a kit, mióta az iskolából kimaradtak, nem látott.

Istenkém, asszonyfejjel mennyi huncut történetkét fognak egymásnak elbeszélni barátságos közben, lángbaborult arccal, de egész vakmerően, a mit azelőtt csak titokban mertek

elsuttogni, roppant fontos arccal, ha a tisztelendő nővér nem volt jelen.

Minél ragyogóbban rimezte ki az egészséget, annál türelmetlenebb lett s bosszusan gondolt a rossz csatlakozásra s az unalmas, véget nem érő, egyedül eltöltendő órákra, a kis városka éttermében. Igaz, hogy itt lakik nagynénje, a jó Viki néni, de ő hozzá már csak azért sem menne, nehogy Tibi, az a csunya, nagy fiu azt gondolja, őt kívánja látni. Valjon milyen is lehet?

Valamikor régen, körülbelül öt év előtt, mikor még bokán felül érő szoknyácskát viselt, bolondulásig beleszeretett.

Azt sem lehet titkolni, hogy a leány és később még a fiatal asszonyka álmaiba is gyakran süvöltött be egy nyalka uniformis és ezeket az álmokat legtöbbször nyitott szemekkel álmodta végig.

De hisz álmodni csak szabad, a valóságban ugyanis végtelen világok választják el őket egymástól. Már belátta, hogy le kell róla, mint vagyontalan leánynak mondania, elváltak és nem is tudja biztosan hol s merre jár azóta . . .

Végigsimítja homlokát, úgy erőszakolja magára azt a meggyőződést, hogy már éppenséggel nem érdekli és teljesen közönyös lett reá nézve.

A vonat egy nagy zökkenéssel megállt s ő — kizökkent gondolataiból. Vontatottan, lassan lépegetett előre, de egyszerre csak meg-hökkenve állott meg.

Mint a föld alul, úgy termett ott előtte az

a csunya, nagy fiu, férfias szépségének teljében. Megbűvölten, felvilágosított örömmel közeledtek egymáshoz és a szerelmes asszony, a váratlan meglepetés hatása alatt, ideges sirásra fakadva, odaborult a férfi széles vállára. És a büszke asszony komoly fogadalmi, akaratának hősi ereje és annyi hosszú év apátiája: mind, mind elenyésztek egyetlen csók hatása alatt . . .

Viharzó érzéseitől nem ér rá megfigyeléseket tenni a tapasztalatlan, naiv gyerekasszony s mintha hiptozinálná őt ez az imádott, rég nem látott ember, akarat nélkül, gépíleg engedi magát a kocsiba fölsegíteni. Itt, a hol oly édes közelségben „muszaj” ülni, nem lehet beszélni a kerekék dübörgéséről.

Jó is így. Odadől a puha vánkossra s félig behunyt szempillái alul lopva, egy álmodó gyermek édes mosolyával nézi az ő imádott Tibi-kéje tökéletes profilját. Hosszan, öntudatlan vágygyal, remegő sóhajjal . . .

Alig meri hinni, mi véle történik, hogy mindez valóság. A múlt elenyészik, a bűbajos jelen s a rejtelmes jövő egy csodamelódiába olvad össze s nem gondol arra, hogy egy csunya gikszer meg is zavarhatná.

A kocsit megáll, néhány perccel később ott állnak egymással szemben az ártatlan, fehérlelkű asszony és a raffinált férfi, ki látja, leolvassa szeméről amannak önfeléd, végtelen szerelmét.

Egyik sem szél semmit. Ugy érzik, mintha a levegőben valami egyéb is lenne, rendes alkatrészei mellett.

nek a német takarékpénztárak központi bankja Prágában.

Az eszme kétségtelenül okosnak, életrevalónak tűnik föl. Magyarországon hasonló szövetség nincsen. Ugy tudjuk, a román pénzügyintézeteknek van egy, Szébenben székelő szövetségük, de ezeket is inkább nemzetiségi célok, mint magasabb gazdasági érdekek tartják össze.

Ellenőrzési forumnak pedig az ily közösen fenntartott szövetség a takarékpénztárak érdekéből határozottan kívánatosabb, mint valamely állami intézmény, a melynek egy elhibázott lépése megnyomoríthatja az egész pénzpiacot.

Azért a morái nem az, hogy a prágai *Verband* után hanyatthomlok meg kell csinálni a magyart is. De annak működését mindenesetre jó lesz állandó figyelemmel kíséreni. A *Verband* életképessége halálos ítélete az állami ellenőrzésről szóló elméleteknek. Az pedig, hogy a *Verbandot* Ausztriában is a vidéken csinálták meg, utmutató arra, hogy az ellenőrzésre hivatott szövetséget Magyarországon is a vidéki takarékpénztáraknak, függetlenül valamely fővárosi központtól, kell megteremtteni.

A függetlenségi párt ujéve. Fővárosi tudósítók táviratozza: A függetlenségi- és 48-as párt kebelésben a legutóbbi obstrukció kétségtelen zavarokat és félreértéseket támasztott, amelyek a nyilvánosság elé is kerültek. A félreértésnek és zavaroknak kuforrása azonban tulajdonképpen nem az obstrukció leszerelése volt, hanem egészen más. A mikor ugyanis a pártban az indemnitás elleni parlamenti magatartás felett tanácskoztak, szó sem volt arról, hogy obstrukciós harcot kell vívni, csupán behatóbb parlamenti vitáról. Ezen közben azonban a fiatalabbak és a hevesebbek vérszemet kaptak és végig akarták harcolni a megkezdett obstrukciót. Ennek vetett véget *Kossuth* Ferencz, aki

A férfi leoldja utikalapjáról a hófehér habos fátolt s aranyszínű konyakot önt a karcu pohárkába s mikor szól, mintha bocsánatkérés lenne minden szava:

— Édes anyám ma a templomban van.

Az asszony — maga sem tudta mért — majdnem sirva fakadt, s az el nem sirhatott könyvek szorongatták a torkát. Ugy látta, hogy ez nem a régi, bohó szerelmes többé, de a hideg, udvarias háziga. És hideg borzongás futott át a hátán. Ugy érezte, mintha nehéz kalapácsal a szívére ütöttek volna s ettől megszibadt minden porcikája.

Gunyos, fájdalmas mosoly vonaglott az ajkán. Pedig, ha szívébe láthatna annak a közönyt színlelő embernek, látta volna azt a nehéz küzdelmet, melyet önlélekével vívott.

Tudta volna, hogy csak azért ült tőle oly tisztas távolba, mert félt, hogy elveszti önuralmát ennek az üde, édes teremtsnek a közelében, hogy nem lesz ereje megfékezni az izzó szenvedélyt, mely minden csepp véréét halántékába üzi, hogy majdnem megőjiti a láz.

De ezzel a gyermekded, hófehér lelkű asszonynyal szemben halálos bűnül róttá fel magának azt, a mi gyarlóság. Nyugodt akart maradni s bőle elkedve boncolgatta ennek a tulfinomult, felizgatott nőnek lelki állapotát. Érezte, tudta, hogy ebben a pillanatban oly ellenáthatatlan erővel vonzza magához, hogy csak akarnia kell s egy öleléssel megtöri az ellentálasát.

De első szerelme szent volt előtte. Számár idealista volt, aki imádotját oltárképnek tekintette, Kire csak imádatnál nézhetett. Míg ő így bölcselkedett, addig amaz majd elepedt egy szeretetteljes nyájasabb szaváért s úgy leste,

nem akarta exlexbe kergetni az országot még akkor sem, ha Széll Kálmán miniszterelnöknek ezzel könnyebbséget szerez. Hogy ezt nem fogadta a párt egyforma hangulatban, az kétségtelen. De az is bizonyos, hogy a higgadtabb elemek mindenképpen ki akarták simítani az ellentéteket, ami most ujévkor végképpen megtörténik. Azzal a híreszteléssel szemben ugyanis, hogy *Kossuth* Ferenczet, mint a párt elnökét az idén ujévkor nem üdvözlik, a párt most demonstrációra készül. Mert épen *Tóth* János, a párt alelnöke és a szélsőbb ellenzék vezére, aki a legutóbbi obstrukció alatt is vitarendező volt, sőt ő maga vezette harcra híveit, fogja üdvözölni a párt nevében az elnököt. Ugy az üdvözölő beszéd, mint *Kossuth* válasza ki fogja emelni a párt egyetértését és a zavartalan békét, de egy esetleges újabb parlamenti harcot is jelezni fognak.

A király dönt.

(Eredménytelen tárgyalások.)

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, december 29

Vasárnap egész nap tárgyaltak *Széll* Kálmán és *Lukács* a magyar részről, *Körber* és *Böhm-Bawerk* az osztrák kabinet tagjai közül. Vasárnap a miniszterek nem tudtak megegyezni, és a megegyezés ma, a tárgyalások folytatásán szintén nem jött létre. Ezzel a tárgyalások eredménytelen volta befejezetté vált, a minek következtében holnap bekövetkezik a király döntése a kiegyezésben.

Legújabb távirataink ezek:

Bécs, december 29.

Széll Kálmán és *Körber* dr. miniszterelnökök s *Lukács* László és *Böhm-Bawerk* lovag pénzügyminiszterek a tegnap megkezdett tárgyalásokat ma délelőtt folytatták s a tanácskozásba szakeladók is, *Popovits* Sándor és *Spitz müller* dr. miniszteri tanácsosok bevonattak.

A délelőtti tárgyalások során a magyar kor-

ugy várta, hogy talán megszólal a kedves, régi hangon.

De csak közönyös tárgyokról beszéltek, unalmas szólás módra mindennapi eseményekről.

Az asszony a kiábrándult emberrel látva magát szemben előbb dacos lett; majd idegesen jó kedvet színlelve, hogy szíve vergődését elrejtse, gyorsan és sokat beszélt, de lassan, jölehet arra a megnyugtató gondolatra, hogy hősiesen elrejté érzelmeit, valósággal jó kedve kerekedett. Mintha csodás szélsőségekben váltakozó lelke levetette volna rabbi-lincseit. Felugrott a kerevetről s egész közel ült hozzá egy alacsony guggonyra. Onnét nézett rá mosolyogva és őszinte lelke megnyilatkozott.

— Lásd, én vágyódtam utánad, de te nem szeretsz többé, — mondá egyszerűen. Erzéketlen vagy, mint egy rossz barométer.

S elfogulatlanul csacsogott s derült nyugalmával szinte hipnotizálta a férfit.

Az meg hallgatta félve, elmerengve, magába szíva ezt az édes hangot, mely olyan, mint az angyalok zenéje.

Egyszerre, minden bevezetés nélkül, habozva, szótágoiva kérdé:

— Mondd lius, szerettél te igazán engemet valaha?

S izzó tekintetével végigsimogatta az asszony kipirult arcát.

A férfi mély hangjára, mely olyan tompán hangzik, mintha nem is ő beszélne, felriadt az asszony. Csak egy pillanatra megszibadt a vére, de azután egy hirtelen szökéssel odadobta magát kedvese keblére s átfogta a nyakát. Nem tudott volna egy szót sem zólni, de csukló zokogása világosan beszélt.

mány követítő indítvánnyal állott elő; a kiegyezés sorsa függ attól, hogy ezt az osztrák kormány elfogadja vagy sem.

Bécs, december 29.

A kiegyezés ügye válságossá lett. A ma délelőtt megszakított tárgyalásokat a két pénzügyminiszter jelenlétében délután három órákor folytatták a Hotel Sacherben. Egy óra hosszat tartottak a tanácskozások.

Ezek végeztével, négy óra után a két miniszterelnök a királynál magánkihallgatáson volt, a melyen bejelentette, hogy a tárgyalások végleg meghiusítottak tekintendők.

Az osztrák miniszterelnök holnap délután jelentést tesz a királynak a helyzetről.

A két kormány a király kezébe tette be a döntést, a mely a holnapi nap folyamán fog megtörténni. A döntés azért sürgős, mert a magyar miniszterelnöknek holnapután Budapesten kell lenni, a képviselőház ülésén, ujév napján pedig a szabadelvű párt gratulációja alkalmával, felvilágosításokat óhajtatni a kiegyezés ügye felől.

A helyzet rendkívül komoly. A két miniszterelnök demissziójáról egyelőre nincs szó, mert a helyzet olyan, hogy lehetetlen a jelenlegi körülmények között más kormányt megbizni a tárgyalások folytatásával vagy újrafölvételével.

Hogy mikép fog hangzani a király döntése, az teljesen bizonytalan. Némelyek szerint a kormányok nyolc nap mulva folytatják a tárgyalásokat.

TAVIRATOK.

A venezuelai kérdés.

Washington, december 29. Bizonyára jó ideig fog tartani, míg a venezuelai kérdésben valamilyen okmány készen lesz az aláírásra. A külügyi hivatal hangsúlyozza, hogy távolról

Féktelen, észvesztett szenvedéllyel tartották egymást átölelve, ajk ajakra tapadva, hogy a csók után kiserkent az asszony vére. Földöntuli boldogság volt ez, mit csak egyszer élvezhet, s a menyországból rabol el az ember!...
Mennyei, de rövid, édes és mulandó, mint egy tündéralom.

A józan ész visszarántja őket a földre, a valóságba. A férfi tudja, hogy ha eszményi szerelmüket mocsoktalanul akarja megőrizni, menekülnie kell a négy fal közül. A nő érzi, hogy sorsa e pitlanatban forduljon pontra jutott.

Felvillan eszébe nemeslelkű, hívő férje, gyermekének apja, ki úgy bizik benne, mint a jó istenben s mint egy megriadt őzike úgy szalad előre.

A férfi alig tudja utólélni lélekzet nélkül, szólanul érnek az indóházhoz.

A férfi a titokzatos, sejtelmes boldogságra gondol, mely ingerli s a mi, a mint véli még előtte áll; — a nő arra, hogy nincs joga többé ahhoz a boldogsághoz, mi ellen fellázad a becsülhetetlen, szüzi vére.

A vonat éppen indulásra vár. Egy pillanat s a távoladó vasuti kocsi ablakából egy fehér keszkenő lobog bucsuzásul. Gőzerővel távolodnak egymástól, s az asszony úgy érzi, mintha elsüllyedt világok maradtak volna megette.

S ha évek mulva eszébe jut ez a kis idyl, az ő álomszerűen rövid, örökre elveszített, visszavarázsolhatatlan édes boldogsága úgy gondolja, hogy abból kitelik egy életre való kéj és — szenvedés.

De egy cseppet se bánja, hogy azokhoz a sötét és homályhoz szokott szemekkel egy pillanatra belenézett a napba.

sem szándékozik ebben az ügyben főszerepet játszani. *Roosevelt* elnök és *Hay* külügyminiszter sem a jegyzőkönyvek vezetésével, sem a tárgyalások irányításával nem foglalkoznak.

Caracas, december 29. A *Mariette* amerikai ágyunaszád holnap elhagyja a venezuelai vizeket. Attól tartanak, hogy távollétét La Guayrában félre találják magyarázni. Az Egyesült-Államok követe ma közölte, hogy *Roosevelt* elnök nem akarja elvállalni a békebíró tisztét és azt ajánlotta a venezuelai kormánynak, hogy a kérdést a hágai békebíró elé vigye. Azt ajánlják, hogy Washingtonban bizottság üljön össze, a melyben a hatalmasságok nagyköveteikkel, Venezuela pedig külön megbízottal képviseltesse magát. Németország kijelentette, hogy követeléseinek biztosítását elfogadja egyéb fizetés helyett.

Országos tornaünnep Aradon.

(A torna-egyesület mozgalma.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, december 29.

Az *Aradi Tornaegyesület* választmánya mozgalmat indított az iránt, hogy a VII-ik országos tornaünnepély Aradon tartassék meg. Az aradi országos torna-ünnep érdekös mozzanattal lesz kapcsolatban. Arad ekkor ünnepli a tornaegyesület fennállásának negyedszázados évfordulóját. A választmány legutóbb tartott gyűléséből következő átiratot intézte az országos tornaszövetséghez.

Tekintetes Igazgató Bizottság!

Az „*Aradi Tornaegyesület*” választmánya folyó évi december hó 3-ikán tartott rendes havi gyűlésében elhatározta, hogy 1904-ben, fennállásának huszonötödik évfordulóját megünnepli. Együttal kimondotta a választmány, miszerint huszonöt éves örömnepélye alkalmával zászlószentelést is tart.

Tudván azonban azt, hogy a „Magyarországi Tornaegyesületek Szövetsége” VII-ik országos Tornaünnepélyét 1904-ben fogja megtartani, választmányunk azon óhajának adott kifejezést, hogy a VII-ik országos tornaünnepély, kapcsolatban az említett ünnepélyekkel, Aradon tartassék.

E végből teljes bizalommal és mély tisztelettel kérjük a *Tekintetes Igazgató Bizottságot*, méltóztassék elhatározni, hogy a „Magyarországi Tornaegyesületek Szövetsége” VII-ik országos tornaünnepélyét 1904-ben Aradon tartsa s annak rendezésével az „*Aradi Tornaegyesület*” bizza meg.

Egyben kérjük a tekintetes igazgató bizottságot, miszerint az ünnepély jó sikere érdekében egyesületünket nagybecsű erkölcsi és anyagi támogatásában részesíteni méltóztassék.

Mi részünkről ígérjük, hogy minden tőlünk kitelhetőt elkövetünk arra való nézve, hogy a VII-ik országos tornaünnepély minél fényesebben sikerüljön, ami, tekintettel az országos tornaünnepély keretében rendezendő 25 éves örömnepélyre, zászlószentelésre, vívóakadémiára s egyéb sportünnepélyekre, hisszük, és reméljük, minden tekintetben sikerülni fog.

Kérelmünk támogatására legyen szabad fölemlítenünk azon körülményt is, hogy 1888-ban a „Magyarországi Tornaegyesületek Szövetsége” II-ik országos tornaünnepélyét Aradon a mi tornaegyesületünk rendezte, a mely ünnepély úgy erkölcsi, mint anyagi tekintetben fényesen sikerült, minek következtében a multa hivatkozva, öndicsekvés nélkül mondhatjuk, hogy a tekintetes igazgató bizottság az ünnepély sikeres rendezésére nézve az „*Aradi Tornaegyesület*” vezetőségében és lelkes ügybuzgó tagjaiban teljes biztosítékot talál.

Azon reményben, hogy a *Tekintetes Igazgató Bizottság* tiszteletteljes kérelmünket meghallgatja s ajánlatunkat elfogadja, maradunk a *Tekintetes Igazgató Bizottságnak*, az *Aradi Tornaegyesület* választmányának nevében és annak 1902. évi december hó 3-án tartott gyűléséből: hazafiúi üdvözlettel: *Urbán Iván* elnök-dr. *Steinitzer Pál* alelnök, *Nagy Sándor* titkár-művezető.

Ezen átiratra az országos Tornaszövetség Igazgató Bizottsága folyó hó 28-án kelt következő átiratot küldötte:

Tekintetes Elnökség!

A folyó évi december 3-án tartott választmányi ülésükből kifolyólag 170/1902. szám alatt hozzánk intézett kérelmünkre válaszolva, van szerencsém értesíteni, hogy Igazgató Bizottságunk azt a folyó hó 16-ikán tartott ülésében tárgyalván elhatározta, hogy — bár több vidéki tag egyet által felkérte az 1904. évben tartandó VII-ik szövetségi országos tornaünnepély rendezésének átengedésére, tekintettel az „*Aradi Tornaegyesület*” szép és dicsőséges múltjára, tekintettel jubiláns ünnepélyére, tekintettel végül és különösen azon tántoríthatlan hűségére, melylyel mindenkoron az „*Országos Tornaszövetség*” ügye iránt viseltetett, — az 1904. évben tartandó VII-ik országos szövetségi tornaünnepély tartassék meg Aradon s ezen ünnepély rendezése iránt az „*Aradi Tornaegyesületnek*” benyújtott ajánlata fogadtassék el.

Midőn Igazgató Bizottságunk eme határozatáról a *Tekintetes Elnökséget* örömmel értesítjük, maradunk karárisi üdvözlettel: dr. *Berezviczy Albert* val. belső titkos tanácsos, szövetségi elnök. *Jász Géza*, szövetségi tükár.

Az *Aradi Tornaegyesületre* mindenesetre kitüntető ez a megbízás és bár nagy nehézségekkel jár, nincs kétség benne, hogy az országos tornaünnep rendezésével csak dicsőséget hoz Arad városára az egész ország előtt.

A mikalakai bíró ünnepeltetése.

(Kitüntetett falusi bíró.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, december 29.

Ritka tisztesség érte *Kozma Györgyöt*, Mikalaka község bíráját. Mint már megirtuk, a király ezüst érdemkeresztrel tüntette ki abból az alkalomból, hogy huszonöt év óta viseli a községbíró-tisztet.

Vasárnap volt az érdemkereszt ünnepélyes átadása. A községházán diszközgyűlést tartottak ez alkalommal, a melyen az ovációkon kívül is említésre méltó momentumok fordultak elő.

A falu már a reggeli órákban szokatlanul ünnepélyes színt öltött. A legények lóháton, élemedettebb koraok kocsikon gyülekeztek s a hosszú kocsisor hatalmas bandériummal az élén zászlólengetéssel vonult Uj-Mikalakáig. A hol bevárták *Urbán Iván* főispánt és kíséretét. Tizenegy óra felé érkezett meg a főispán *Dálnoki Nagy Lajos* alispán, *Schill József* főjegyző, *Sorbán János* főispáni tükár, *Vásárhelyi László* orsz képviselő, *Boross Ferenc* dr. *Peczély Elek* főszolgabíró, *Popa György* szolgabíró, *Momák Flóris* ó-pécskai, *Vaja Antal* glogováci, *Hatzelhof-fer* Ádám szentmártoni, *Vaja Kálmán* sztleányfalvai jegyző s még számosak kíséretében.

Balogh Zoltán mikalakai jegyző üdvözlő szavai után a főispán és kísérete a hosszú kocsisorról és bandériummal mozsárdurogások közepett vonult be a községházáig, hol a glogováci gyermekzenekar a Himnuszt, Szózatot s több magyar dalt játszott.

A diszközgyűlést a főispán nyitotta meg, a ki beszéd kíséretében feltűzte *Kozma György* mellére az érdemkeresztet, a maga részéről pedig saját arcképét ajándékozta a kitüntetett bírónak. *Kozma* meghatva mondott köszönetet a kitüntetésért és kétezer koronás alapítványt tett Mikalaka szegényeinek javára. A főispán erre kétszáz koronát tett le a község asztalára hogy ez összeg *Kozma György* tiszteletére a falu szegényei között még aznap kiosztassék. *Morár* lelkész indítványára elhatározták, hogy a diszközgyűlés jegyzőkönyvének másolatát a nap emlékére átadják *Kozmának*. A magyar nyelvű beszédeket *Popa György* szolgabíró tol-

mácsolta románul. *Vásárhelyi László* száz koronát tett a bíró alapítványához.

Diszközgyűlés után az ünnepelt bíró fényes lakomára hívta meg a főispánt kíséretével együtt.

Tanító-választások.

(Az iskolaszék üléséből.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, december 29.

Öt tanítói, illetőleg részben tanítónői állást töltött ma be választás utján Aradváros iskolaszéke. A polgári fiúiskolánál egy tanítói állást rendszeresítettek, megválasztották azonkívül *Tagányiné Hauser Henriettnek* utódját a polgári leányiskolánál, *Fischerné Rimandóczy Erzsikének* utódját az elemi leányiskolánál s végül a *Preisinger József* utódját az elemi fiúiskolánál. A polgári leányiskolához egy elemi iskolai tanítónőt választottak meg s így ennek a helyét is be kellett tölteni.

Mielőtt az iskolaszék a választásokhoz fogott volna, érdekes vitakozás indult meg arról, hogy a választást az új iskolaszéki utasítás rendelkezései szerint, vagy a régi gyakorlat alapján tartsák-e meg. Az utasítás visszaható erővel feleltetett lévén, már szeptember elsején életbe lépett, s így a mai választás ennek utasításai szerint lett volna megtartandó. Ez abban különbözik a régi szabályoktól, hogy a szavazásban nem vehet részt olyan iskolaszéki tag, akinek valamiféle rokona működik a tanítók között, szavazati joggal bír azonban az a huszonnyolc iskolaszéki tag, kiket az utasítás hívatából rendel ki az iskolaszék tagjaiul. Ezek nagy részét az iskola-igazgatók teszik ki.

Edvi-Illés László volt az, aki önértetes hangon tiltakozott az új rendelet utasításainak követése ellen. Az áltál — mondta — ha az iskolaszék aláveti magát ennek, elismeri és elfogadja a rendeletet, erről pedig szó sem lehet. Ovást emel az ilyen választás ellen, s nem enged meg, hogy az iskolaszék maga járuljon hozzá annak a munkának rombadöntéséhez, amelyet eddig a rendelet ellen felépített.

Avarfy Ferenc szerint szabálytalan dolog volna szembe helyezkedni a rendelettel, amely bármilyen is, de már életbeléptetve van. Az iskolaszék megfogja tenni észrevételeit az utasítás ellen, de most kötelessége annak alávetni magát.

Steinhardt Mór dr. és *Szilágyi György* hozzászólása után *Robitzek Ágoston*, aki mint a közigazgatási-bizottság kiküldöttje, a választást vezette, kimondta a határozatot, mely az utasítás szellemében rendelte el a választást. *Edvi-Illés László* erre előbb tett óvásának jegyzőkönyvbe vételét kérte.

Megkezdették hát végre a választást és pedig a polgári fiúiskola új tanári állásának betöltésével. Pályázók voltak: *Kertész József*, *Hallász Adolf*, *Preisinger Béla*, *Baltay János* és *Lukács Gyula*. Harmincnégy szavazatot adtak be összesen s ezek összeolvasásánál kitűnt, hogy a pályázók közül

Preisinger Béla

egyedül kapta a 34 szavazatot. Az egyhangulag megválasztott tanárt avval a feltétellel alkalmazták és véglegesítik, hogy szükség esetén, illetőleg ha a polgári iskolában megfelelő számú tanuló nem volna, köteles elemi iskolában is tanítani.

A polgári leányiskolánál megüresedett tanítónői állásra a következők pályáztak: *Gyulics Kamilla*, *Cseh Emilia*, *Haller Józsa*, *Szántó Irén*, *Berger Mária*, *Lukácsy Mátyásné*, *Arendásné Mária*, *Gergics Kornélia* és *Lendvai Mária*. A pályázók között egyedül *Haller Józsa* aradi, s

Község-egyesület
Aradon

is lett a győztes, amennyiben a beadott 32 szavazat így oszlott meg.

Haller Józsa 31
Szántó Irén 1

A Fischerné nyugdíjaztatásával és Haller Józsnak polgári iskolai tanítónővé történt megválasztása által két elemi iskolai tanítónői állás lett üres. Ezeket együttes s. avazással töltötték be, egyszerre két tanítónőt választván a következő pályázók közül: *Tóth Gizella, Terényi Iza, Hanthó Jolán, Kosztolányi Margit, Masztig Ilona, Kőmives Juliska, Lukácsy Mátyásné és Shciceffer Ilona.*

Ezt a választást kísérte a legnagyobb érdeklődés, legkivált talán azért, mert a pályázók tulnyomó részben az aradi iskoláknál már évek óta működő kisegítő-tanítónők. A szavazás eredménye ez:

Tóth Gizella 31
Masztig Ilona 18
Terényi Iza 10
Kosztolányi Margit 4
Kőmives Juliska 3

Győztes lett a két legtöbb szavazatot nyert pályázó: *Tóth Gizella* és *Masztig Ilona*. A két új tanítónő közül az előbbi az Erzsébet-városi, az utóbbi pedig a templom-utcai elemi leányiskolában fog tanítani.

Az elemi fuiskolánál Preisinger József igazgató nyugdíjaztatása következtében a többi tanítók fokozatos előlépése folytán egy tanítói állás üresedett meg, ezt *Pataky Sándorral* töltötték be, aki kitűnő minősítésű oklevéllel bír s már két év óta működik kisegítő tanítónőként.

Erre az állásra is több pályázó volt, közülök azonban *Patakyn* kívül csak egy kapott szavazatot ilyenformán

Pataky Sándor 29
Vértes Károly 1

Megválasztották tehát *Patakyn* Sándort 28 szavazattöbbséggel. Az ő helyére kisegítő-tanítónak *Lautner Mátyás* aradi ág. ev. tanítót hívta meg az iskolaszék.

MULATSÁGOK.

(=) **Kereskedők Szilveszter-estje.** Két napja van még a haldokló esztendőnek, senki se siratja, senki se marasztalja, mulatozással örülnek a távozásán s fokozott vigassággal köszöntik az újat, a mely talán lelőrlészi az elődjének kifizetetlen adósságait, be nem váltott reményeit. Az esztendő-váltás ezen hangulatának méltó, impozáns kifejezője lesz a házi-estély, a melyet az *Aradi kereskedők köre* rendez december 31-én este a *Központi* szálló nagytermében. Az est műsorán, a melyet már közöltünk, néhány változás esett. A zenekarban, a már közlöttekön kívül, *Rattkay Margit* és *Paul Márta* ur-hölgyek működnek közre, s ezekkel együtt huszonnégy tagu kitűnően szervezett és betanult zenekar fogja az össz-piéceket előadni, a mi elsőrangú zenei élvezetet ígér. Ezenkívül lesz fölolvasás, zongora-szólo, *Krausz Lipót* előadja *Abrányi Emilnek* a *krakéler* című magánjelentését, *Altwehr Rikárd* pedig vidám kuplékat énekel. A műsor pontban kilenc órakor kezdődik, s azt tánc követi. Az estély iránt nagyfokú érdeklődés nyilatkozik meg, s arra a meghívókat a kör tagjainak s az általuk bejelentett vendégeknek már szétküldték. A Szilveszter-est rendező bizottsága holnap, kedden a kör helyiségében, *Brunner Béla* elnöklésével, este kilenc órakor ülést tart.

Regények a trón körül.

(A szász udvar botránja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 29

A két fejedelmi szerelme, *Lipót Ferdinándot* és *Lujza trónörökösnét*, egyre-másra ostromolják az újságírók és a kíváncsiak. Annyira növekedett az érdekeségük, hogy egy amerikai lap ötszáz frankot ígért a hercegnő husz soros kéziratáért. A mi, a körülményeket tekintve, nem mondható olyan nagy összegnek.

Legujabb hireink és távirataink a fejedelmi kettős regényről ezek:

A főherceg nyilatkozata.

Montreuxben egy hírlapíró hosszasan beszélgetett *Lipót Ferdinánd* főherceggel, aki jókedvűen és tartózkodás nélküli nyíltsággal beszélt esetéről. Ezeket mondta:

Ő felségétől azt kívántam, hogy járulékaimat tovább is fizessék. Ha ezt nem teljesítik, el vagyok határozva *per útjára lépni*. Ő felsége írásbeli lemondást kívánt tőlem, de ezt eddig nem tettem. Így tehát jogaim teljes birtokában vagyok és mindenestre az uralkodóház tagjának tekintem magamat. Ő felsége vonakodik nekem járulékaim csekély hányadrészét is fizetni és *Goluchowski* külügyminiszter által föl-szólítottatt, hogy egy idegen állam polgárjogát szerezzem meg. — Vonakodásom esetére az osztrák kormány megtorlásokkal fenyegetett, az udvarnak messze kiterjedő összeköttetései felhasználásával. Én azonban az ilyen erélyesen követelt kiutasítás ellen teljes erőmmel fogok ellenszegülni. Ragaszkodom az osztrák államba való tartozandóságomhoz, még akkor is, ha főhercegi jogaimról le kellene mondanom. Sajnos, Bécsben nem találok megbízható ügyvédet. Fivérem *József Ferdinánd* főherceg csak azért jött, hogy *Lujza trónörökösnével* tárgyaljon. Rólam tudomást sem vett, mert hosszú évek óta nagy nézeteltérés van köztünk, melynek oka *Adamovics Vilma* kisasszony.

Azt a hírt, hogy közte és a szász trónörökös közt heves összeütközés volt és hogy ő megverte sógorát, a főherceg teljesen alapatlannak nyilvánította, nemkülönben azt is, hogy *Lujza* főhercegnő a házasságából betegen került ki.

A tudósító ezek után *Adamovics* kisasszonyra terelte a beszédet, de itt a főherceg már nem beszélt oly nyíltsággal. Ugy látszik, hogy házasságával nem siet, hanem előbb rendezni akarja ügyét az uralkodócsaláddal.

— De egyet határozottan tagadhatok, — mondta a főherceg. Azt, hogy Ő felségétől valaha engedélyt kértem volna a házassághoz. Én *Adamovics* kisasszonyt zavartalanul akartam birni, de anyám és fivérem kieszközölték, hogy tízezőt hónapon keresztül távol voltam tőle. Genfből *Adamovics* kisasszonnyal azért távoztam, mert *nővérem* és a *kisasszony* közt nem volt meg az az egyetértés, melyet óhajtottam volna.

A főherceg további nyilatkozataiból kitűnt, hogy ő már behatóan foglalkozott jövőbeli sorsával és polgári foglalkozásnak akarja magát szentelni. Sokféle gondolt, nevezetesen arra is, hogy a kereskedelmi tengerészetbe lép, de végleges elhatározásra nem jutott.

Adamovics Vilma családja.

A *Berlinger Lokalanzeiger* prágai tudósítója jelenti a következő érdekes részleteket, a melyek *Adamovics* Vilma-ra vonatkoznak. A „Czas” vasárnapi számában írja, hogy *Lipót Ferdinánd Adamovics* Vilma-val, a ki most 27 éves lehet, négyévvél ezelőtt ismerkedett meg Prágában.

Adamovics Vilmanak egy *Elza* nevű 31 éves nővére van, a kivel együtt volt pénztárnoknő a „*Veritas*” című diákkávéházban. A két csinos nővérnek nagyon rossz híre volt és az idősebbikért egy ízben véres kardpárbaj is volt. Az a csinos *Elza* ugyanis kedvese volt egy német diáknak, aki másfél éven át pénzzel tartotta, de utóbb meguntta és elhagyta. A szép leány erre panaszkodott egy cseh diáknak, a ki német társát kérdőre vonta. A párbajban mind a ketten megsérültek. *Adamovics* *Elza* később összeveszett családjával és Oroszországba ment, a hol még most is tartózkodik.

A főherceg egy tisztársa révén ösmerkedett meg *Adamovics* Vilma-val, a ki nagyon takarékos leány volt és főhercegi kedvesétől kapott pénz legnagyobb részét a takarékpénztárba tette. Két év alatt 7000 korona készpénze volt.

Azt is állítják a főherceg életébe beavatottak, hogy egyszerre még két nővel volt viszonya, köztük egy *Lender Julia* nevű német leánnyal, de ez a viszony csak rövid ideig tartott.

Lender Julia 25 éves, rendkívül csinos német leány, aki százszorta különb mint *Adamovics* Vilma. Érthetetlen, hogy mivel tudta ez utóbbi lebilincselni a könnyűvérű, kalandokra vágyó főherceget. Négy évi ösmeretségük ideje alatt tizszer is széjjelmentek és megint csak összekerültek. A közeledő persze mindig a főherceg volt. *Adamovics* egy évvel ezelőtt azt a hírt terjesztette magáról, hogy Brémában férjhez megy és férjével aztán az esküvő után Amerikába vitorlázik. Ez a hír igaz volt. De nem lett belőle semmiesem, mert a főherceg, aki megtudta, közbelépett.

Szakítás az udvarral.

Párisból táviratozzák: *Lipót Ferdinánd* főherceg ma újból fogadta a *Matin* munkatársát és előtte élesen kikelt a német újságok ellen.

— Nem vagyok sem politikus — mondta — sem szocialista. Legfőlebb azzal vadolhatnak, hogy a népet szeretem, hogy kis állásuakkal szivesebben érintkezem, mint nagy urakkal.

Rendkívül örülök, hogy királyunk tudomásul vette lemondásomat. *Hallani* sem akarok többé az udvarról. Irtam atyámnak pénzért, mert alig van már. Ha támogat, szivesen veszem: ellenkező esetben állást szerzek és elveszem *Adamovics* kisasszonyt.

Lujza hercegnő élete.

Giron nyelvmester ma egy újságíró előtt a többek között a következőket jelentette ki:

— Egy amerikai újság ötszáz frankot ajánlott föl a hercegnőnek husz soros kéziratáért. A kíváncsi angolok minduntalan kérik elfogadásukat. A mi bennünket illet, naponta sétálunk, elvégezzük bevásárlásainkat és este a színházba megyünk.

Az osztrák udvar és a vatikán között tárgyalások folynak a hercegnő házasságának a megsemmisítésére. Kijelentem, hogy a gyermek, a kinek születését várjuk, nem a szász trónörökösé, de törvény szerint mégis az övé. Ha nem is semmisítenék meg a házasságot, akkor is együtt maradunk.

Nem mozdulnánk el Genfből, csak a hercegnő ékszeréiért aggódunk, melyeket *Brüsszelben* lakó testvéremnek küldöttem, hogy helyezze azokat letétbe, mert féltünk, hogy tőlünk ellopják. Testvérem, aki tudja, hogy mivel vádolják a hercegnőt, félt, hogy *orgasdaság* miatt le fogják tartóztatni s ezért nem fogadta el az ékszereket. Most nem tudjuk, hogy hol van.

Törlés az imádságból.

Drezda, december 29.

A szász országos evangélikus konzistorium elrendelte, hogy a templomi imádságból, a melyet az uralkodó ház tagjaiért szoktak mondani, a *trónörökösno* nevét töröljék.

Egy körösvény.

Egy német szocialista lap szerint az olasz rendőrség a következő épp oly csodálatos, mint kényes megbízást kapta:

Ha egy *Lujza Viktoria Mária* nevű szász hercegnő, osztrák-toszkani főhercegnő, aki Drezdából Salzburgba és onnan Münchenbe szökött, valamely felső olaszországi tó partján, vagy a Rivierán, vagy Rómában, Nápolyban és Sziciliában mutatkoznék, azonnal ki nyomozandó, vajjon a hercegnő szülte-e vagy magával viszte egy csecsemőt. A hercegnő a kedvese társaságában utazik, aki vagy egy feltűnően *csunya* drezdai fogorvos, vagy egy 24—25 éves *csodaszép* francia nyelvű mester. A hercegnő testvére *Lipót Ferdinánd* főherceg Genfben vált el a páról. Lelkiismeretesen ki kell nyomozni és azonnal jelenteni a születés napját, óráját, helyét és körülményeit, ugyisint a gyermek életképességét.

SHINHAZ ÉS IRODALOM.**A színház műsora:**

Kedd: Figaro házassága, vígjáték. (Páros bérlet.)
Szerda: Bányamester, operette. (Páratlanbérlet.)
Csütörtök: Délután: Dráma a tenger fenekén, dráma. Este: Katalin, operette. (Páros bérlet.)
Péntek: Papageno, a madárfogó, bohózat. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Papageno, a madárfogó, bohózat. (Páros bérlet.)

* **Hangverseny a színházban.** Hegyi Aranka vendégjátékának elmaradásaért azzal kárpótolta a színház igazgatósága a közönséget, hogy a ma esti előadást hangversenyyel töltötte meg. A *Loute* került színre, melynek címszerepét ezuttal ismét *Gazdy* Aranka játszotta. Sikeres alkotásiért a tapsokon kívül virágcsokorral jutalmazták. Az előadás után, tíz órakor vette kezdetét *Wilikow* Krisztián orosz származású budapesti fuvolaművész hangversenye, melyet a szíveségből közreműködő *Faix* Jaquesné urnő zongorajátéka tett változatossá. A fuvola kiváló mesterének bizonyult *Wilikow*, aki a közönséget valósággal elragadta művészetével, erős technikával párosult izléses játékkal. Megnyitónál *Faust* nagy ábrándja helyett, az idő előrehaladottsága miatt *Popp Svéd koncert-jét* adta elő pompás játékkal, *Faix* Jaquesné zongorakísérete mellett. Ezután *Faixné* önálló zongoraszáma következett. *Wagner Tannhauser nyitányát* játszotta Liszt átíratában. A rendkívül nehéz darab művészi előadásával mindenkit megkapott, s részvétel a zajos tapsokra, melyek ismételtén a zongorához szólították. *Wilikow* állott újból a közönség elé és saját variációival eljátszotta a *Repülő fecském*-et, sok erővel és hangulattal. Végül a *Velencei karnevál* következett, melyben bámulatot keltett virtuóz jáka, csodálatos mélysége és duplai hangjai. Kér, hogy oly későre maradt a hangverseny, melyet a közönség egy része már nem hallgatót meg.

* **A vasárnapi előadások.** Operát adatott elő vasárnap este a színház művezetősége: a *Bajazét*-at. Ez a nehéz zenéjű dalmű olyan előadásban ment, amilyet vidéki színpadon *Zilahy*-nének, *Bejczy*-nek, *B. Szabó*-nak és *Békessy*-nek énekművésze, hangja és *Orbán* Árpádnak kiváló zenei tudása nélkül alig lehetne produkálni. A közönség sokkal hidegebb maradt a produkciókhoz szemben, mint mennyire ez az elsőrendű előadás megérdemelte volna. A tapsra sekkít kényszeríteni nem lehet, de az ellen, hogy a megérdemelt tapsot lepiszegejék, a jó

izlés tiltakozik. — Az opera előtt *Makainak Robinzonok* című egyfelvonásos vígjátékát adták, melyben *Békés* és *Sarkadi* mulattatták a közönséget. A többi szereplők játéka kiegészítette a jó előadást.

* **Figaro lakadalmá.** A klasszikus vígjáték mintaszerű előadásban kerül ismét színre. *Figarót Zilahy* játsza, mely szerepben különösen érvényesül az ő magas művészete. A darabot holnap, kedden adják elő.

* **Ingyen gyermek-jegyek.** *Zilahy* igazgató a szilveszter estéjén valami kedveskedést óhajtott nyújtani közönségének. Ennek a formáját abban találta meg, hogy a Bányamester szerdai előadására váltott minden jegyhez egy ingyen gyermek jegyet szolgáltat ki a színházi pénztár.

* **A bányamester.** A látványos operettek közül *A bányamester* válik ki mint olyan, melynek értelmes és mulattató a szövege és melynek zenéje meghódította az egész művelt világot. Az aradi színház művezetősége az operett külső kiállítására is nagy súlyt helyezett és teljesen új kosztümöket készítettek erre az előadásra. A bányász öltözékek a budapesti minták után részben a fővárosban, részben itt készülték. Ugyancsak egészen újak a díszletek is, melyek *Végh* István színházi festő művészetét dicsérik.

* **Kordy—Dienzl—Roemer** együttes hangversenyük, mint jeleztük, a legközelebbi vasárnapon lesz megtartva a Fehér Kereszt nagytermében. A művészek iránt élénk érdeklődés mutatkozik mindenfelé, ami nem csodálatos, mert a szereplő művészekhez, a művészet pártolásán kívül sok egyéb is fűz. *Kordy Dezső* idegen hangzású név; pedig ha a múlt idők naplóiban kutatunk és vissza emlékezünk egy régi kereskedő ház fénynapjaira, az arany „ABC” volt tulajdonosa, *Klein Samu* jut az eszünkbe, ki minden a zene életünket érdeklő ügyekben vezérszerepet vitt. Ennek a *Klein Samunak* fia *Kordy*, ki mióta eltávozott tőlünk, izmos, kiforrtn teljes művészé lett. Ki ne ösmerné *Dienzl*-t, ami volt színházi karmesterünket, ki nek művészi játékában annyiszor volt alkalmunk gyönyörködni? *Roemer Carola* az operaház volt stipendistája, a koncert énekművészetet kultiválja a legszebb sikerrel, a legigazibb művészettel, úgy, hogy midőn legutóbb Budapesten *Kordy* hangversenyén közreműködött, a legszigorubb kritika is elismerőleg nyilatkozott róla. A minden tekintetben érdekes hangverseny jegyeit *Révész Nándor* könyvtáros cég árusítja.

Gyermekrabló anya.

(Egy poétikus történet — prózával.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 29

Különös és érdekes hátterű bűnyűben folytatott most vizsgálatot az aradi kir. ügyészség.

A bűnyű meséje, mely novellának is beillik, úgy végződik, amint azt a modern novellisták művelik. A novella hőse a végén levete a köntösét és előttünk áll egy közönséges csirkefogó.

A bűnyű *Zimbró* aradmegyei községben játszódoit le s hőse egy elvált asszony, *Tiba* Vilma. A történet novella előzményei a következők:

Szilvássy Gyula zimbrói erdővéd nemrégiben vezetett oltárhoz *Tiba* Vilmát Református-Kovácsházáról. A házasság nem volt boldog. A házastársak csakhamar belátták, hogy sohasem fognak egymással boldogulni és ezért elhatározták, hogy válni fognak.

Ez meg is történt, az aradi törvényszék folyó év január 12-én jogerősen elválasztotta az össze nem illő házastársakat, akik gyermekükre nézve úgy egyeztek meg, hogy a gyermek az apánál, *Szilvássy* Gyulánál marad.

Az elvált asszony ismét felvette lánynevét s visszament szülői házába. Egyideig jól érezte magát, mert felszabadult egy olyan nyűg alól, melyet önként vállalt magára. De később, néhány hónap múlva, elfogta a vágyódás gyer-

meke után. A fiatalasszony belátta, hogy könnyelműen cselekedett, mikor maga és gyermeke közé önkéntesen gátat vetett. A vágy azonban milderősebb volt s az anya mindenáron vissza szeretne volna kapni leányát.

Október 18-án délelőtt *Zimbró* főutcáján egy oláh ruhába öltözött nő járkált, aki arcát csaknem teljesen eltakarta. Senki sem ismerte rá. Tíz óra felé a község iskolájából kijöttek a gyermekek, közöttük a kis *Szilvássy* lány. Az idegen oláh asszony egyszerre csak a gyermek felé tartott s beszélgetni kezdett vele. A kis leány hirtelen felkiáltott:

— Anyám!

Az oláh asszony, aki nem volt más, mint az átöltözött *Tiba* Vilma, rászólt a gyermekre:

— Csitt!

Ezután intett egy *Zimbrán* *Piroska* nevű asszonynak, aki a gyermeket felnyalábolta s elvitte egy közelben várakozó kocsira. A kocsis, *Mócz* Milton, Kovács háza lakos, a lovai közé csapott és szélsébesen elvágatott a lopott gyermekkel.

Szilvássy Gyula, a gyermekétől megfosztott apa, most följelentést tett elvált felesége ellen, melyben őt gyermekrablással és avval vádolja, hogy *Tiba* Vilma, akkor, mikor a gyermeket tőle elrabolta, az ő házából egy pénztárcát is lopott 40 koronával.

Az aradi ügyészség megindította a nyomozást s a tanukat kihallgatta, *Tiba* Vilma kihallgatása iránt pedig ma kereste meg a Kovács háza községi előljáróságát.

Öngyilkos önkéntes.

(Kikerestelkedés a halálos ágyon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 29.

Probléma, a melyen rágódhatik a regényíró, a filozófus és a vallásnak bölcse. A váza ennek a problémának röviden ez: valaki — egy zsidó fiatal ember — öngyilkos lett. Az utolsó kívánsága az volt: ha a golyó nem öli meg azonnal, halála előtt keresztelje meg. A különös kívánságot valamelyest érthetővé teszi, hogy reménytelenül szeretett egy keresztény leányt. Annak a hitét akarta fölvenni, a mikor már bizonyos volt a halála.

A nevezetes öngyilkosság hírét *Temesvárról* táviratozzák, az alábbiakban:

Balogh István, egyéves önkéntes, *Pollák* Bernát dr. temesvári tekintélyes orvos fia ma reggel a temesvári Nádor-kaszárnyában *mellbe lötte magát*.

A mikor a lövés zajára hozzásiettek, még élt. Mellette cédulát találtak, a melyen ez volt írva:

Ha nem halok meg azonnal, halálom előtt kereszteljenek ki.

Az ezredparancsnokság, a melynek erről jelentést tettek, elrendelte, hogy az öngyilkos utolsó kívánságát teljesítsék. Nem volt sok vesztegetni való idő; az orvosok konstataáltak, hogy a seb föltétlenül halálos és hogy az önkéntes legfőbb pár órát éhet.

Papot hívtak, aki a haldoklót megkeresztelte, azután ellátta a *halotti szentségekkel*.

A szertartás után *Balogh* önkéntest azonnal a katonai kórházba vitték, a hol rövid kínlás után meghalt.

Az önkéntes öngyilkosságának és különös utolsó kívánságának okául szerelmi regényt emlegetnek. *Balogh* reménytelenül szeretett egy *dettai* katolikus leányt. Ezért lett öngyilkossá s ezért akarta, hogy halála előtt olyan vallásu legyen, aminő az ideálja. Van-e ebben valami vigasztaló, — azon vitatkozzanak a regényírók, meg a hit filozófusai.

SPORT.

+ Az „Aradi Torna egyesület“ választmánya folyó hó 30-án d. u. 6 órakor a polgári fiúiskola tanári gyűléstermében ülést tart. Utolsó gyűlés lévén ez évben, a választmány tagjait minél nagyobb számban való megjelenésre kéri az *elnökség*.

+ Az aradi atlétikai klub e hó 31-én, szerdán délután öt órakor választmányi ülést tart. Az ülés tárgyai között több új tag felvétele szerepel.

Az aradi iskolaszék a miniszteri rendelet ellen.

(A foganatosítás felfüggesztése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 29.

Aradváros iskolaszéke mai ülésén önrzertes és férfias határozatot hozott amaz ismeretes miniszteri *utasítás* ellen, amelyet a közoktatásügyi miniszterium adott ki a községi iskolák adminisztrációjáról. Az utasítás számos sérelmet foglal magában a törvényhatósági városok iskolaszékével szemben s nincs város, amely állást ne foglalt volna annak életbeléptetése ellen. El kell ismerni ennek az utasításnak kulturális szempontból vett nemes céljait, el kell ismerni azonban azt a hibáját is, hogy nem tesz megkülönböztetést város és falu között s hogy az utóbbiak viszonyaira szánt rendelkezéseket a városok iskoláira is kényszeríteni akarja.

Az aradi iskolaszék egy ízben már foglalkozott az utasítással, s kiadta azt egy *albizottságnak* a gravamenek kidolgozása és javaslatétel céljából. Az albizottság előterjesztése, amely bő indoklását tartalmazza az utasításban foglalt sérelmes rendelkezések végrehajthatatlanságának, s amelyet az ülésen felolvastak, kimutatja, hogy a miniszteri rendelet nemcsak autonómiáját sérti a törvényhatóságnak, nemcsak nagy anyagi megterhelést ró erre, de nem egy pontjában *törvénybe ütköző* is. Mindezek következtében az albizottság javaslata az, hogy az iskolaszék olyan *előterjesztéssel* mutassa be az utasítást a közgyűlésnek, hogy a *törvényhatóság függesse föl annak végrehajtását* mindaddig, amíg az abban foglalt sérelmes intézkedéseket a miniszter meg nem változtatja.

A törvényhatóságoknak ugyanis joguk van közjogi törvényeink alapján bármilyen *miniszteri rendelet foganatosítását*, ha az a város érdekei ellen való, vagy ha törvénynek csak szellemébe is ütköző, *két ízben megtagadni* s annak végrehajtását csak harmadszori utasításra köteles eszközölni. A foganatosítás *felfüggesztésének* kimondása ennél valamivel kevesebb, de *Szeged* városa például egyenesen *megtagadta* a végrehajtást.

Az iskolaszék mindenben elfogadta az albizottság javaslatát, s kimondta, hogy a *közgyűléstől a rendelet foganatosításának felfüggesztését fogja kérni*. Az iskolaszék mai ülésén e tárgyban elhangzott felszólalások nem egy érdekes részletet tartalmaznak, s tudósítónk a következőket írja azokról:

Az albizottság jelentésének felolvasása után *Bokor Alajos* igen szép beszédben parentálta el azt a viszonyt, amely a város és a tanítói között az utasítás életbe léptetése, illetőleg a tanítóknak a tanfelügyelőség hatásköre alá való helyezése folytán megszűnik. Ezen beszédben, amely valóságos lelkesedést keltett az iskolaszék tagjai között, megérzett a miniszteri rendelet deprimáló hatása s talán azért keltett az ülésen olyan szokatlanul nagy hatást. Megköszönte *Bokor Alajos* kartársai nevében azt az atyai gondoskodást, amelyekkel a város eddig viseltetett a tanítói iránt, akik azért örökké

hálásak lesznek. Kifejezést ad ezuttal annak is, hogy *ők, a tanítók aggodalommal látják megvalósulni azt az erkölcsi kötelet, amely az iskola és a közönség, továbbá a város és a tanítók között meg volt.*

— Tisztelettel hajlok meg — fejezte be beszédét *Bokor Alajos* — az utasításnak nemzeti és kulturális intenciói előtt, de — elfogadom az albizottság javaslatát.

Avarffy Ferenc elsöbben is elismeréssel szól arról a szép munkáról, amelyet az albizottság végzett. Legfölebb sérelem szerinte az, hogy a rendelet egyes pontjai törvénybe ütköznek. *Szeged* megtagadta az utasítás végrehajtását, ugyanezt kellene Aradaárosnak is tennie. Miért áldozzon tovább a város, ha jogokat vesznek el tőle, kötelezettségeket ellenben újabbakat adnak.

Institóris Kalmán polgármester a rendelet legnagyobb hibájának azt tartja, hogy községekre készült s városokra is alkalmazzák. Elfogadja az albizottság jelentését s miután azt az iskolaszék is *általános helyesléssel* fogadja, kijelenti, hogy azt határozattá emeli.

A bizottság természetesen hozzájárult ehhez s a határozatot *egyhangulag* hozta meg.

Szilágyi György kérdést intéz az iskolaszékhez arról, hogy a tanítók, miután az utasítás végrehajtását felfüggesztették, mihez tartásák magukat? Szeretné, ha kimondaná az iskolaszék, hogy a tanítók továbbra is az iskolaszéket tekintsék felsőbb hatóságuknak.

Ábrai Lajos felszólal azért, nehegy hallgatása félremagyaráztassék. Lehetetlennek tartja azt, hogy alkotmányos országban egy felelős miniszter rendeletét ne hajtsák végre. Világos, hogy az utasítás szeptember elsején lépvén életbe, a tanítók annyi tisztelettel tartoznak a miniszter intézkedéseivel szemben, hogy alávessék magukat annak.

Steinhardt Mór dr. azt hiszi, hogy *Ábrai Lajos* elvi tévedésben van. Az iskolaszék nem foglal állást, csak a törvényhatóságot kéri erre, ez pedig közjogi törvényeink szerint ridegen visszautasíthatja a rendeletet. Az iskolaszék mégis csak felfüggeszteni kívánja a végrehajtást. A törvény nemcsak *feljogosít* a törvénybe ütköző rendelet el nem fogadására, de *kötelez* is erre; feljogosít abban az esetben, ha a rendelet a törvény *szellemével, vagy a város érdekeivel ellenkezik*. Azt hiszi, az iskolaszéknek előbb kötelessége a város érdekeit tisztelni, mint a miniszter intézkedéseit.

Ezzel befejeződött az érdekes vitaközlés, amelynek a közgyűlési teremben valószínűleg folytatása lesz még.

Az ülésen *Institóris Kalmán* polgármester elnöklése alatt jelen voltak: *Ábrai Lajos*, *Almási Pál*, *Avarffy Ferencz*, *Bing Vilmos*, *Csécsi Imre*, *dr. Csák Cirják*, *Domonkos Lajos*, *Edvi-Ilés László*, *Fényes Dezső*, *Frint Lajos*, *Fetter Géza*, *Hegedüs László*, *Kristyó János*, *Müller Károly*, *Millig József*, *Magyary Ferencz*, *Müller Gyula*, *Műtek Lajos dr.*, *Nesnera Aladár*, *Neuman Adol*, *Posgay Lajos dr.*, *Rieger Imre*, *Richer Ferencz*, *Robitsek Ágoston*, *Rosenberg Sándor dr.*, *Laczay Gyula*, *Simon Karolin*, *Szathmáry János*, *Simay István*, *dr. Schusztér Ilés*, *Steinhardt Mór dr.*, *Tedeschi Viktor* iskolaszéki tagok, továbbá *Bokor Alajos*, *Bérczy Odön*, *Kömives József*, *Marinkovits Péter*, *Nagy János* és *Szilágyi György* igazgató-tanítók.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az első aradi betegsegélyző és temetkezési-egylet folyó évi december hó 30-án, délután 6 órakor az egyelet saját helyiségében választmányi ülést tart, amelyre a t. választmányi tag urakat ezuton is meghívja *Kohn S. N.*, elnök.

Hieronymi Károly

az aradi motoros közlekedésről

(A műegyetem rektora Aradon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 29.

Az arad-csanádi vasutak igazgatósága tegnap délelőtt ülést tartott, amelyre Aradra érkezett *Hieronymi Károly* országgyűlési képviselő, az arad-csanádi vasutak igazgatóságának tagja. Az ülésnek legkiemelkedőbb tárgya volt az az interpelláció, amelyet *Hieronymi Károly* intézett *Vásárhelyi Béla* főrendinázi taghoz, a vasutak vezérigazgatójához a motorkocsi-közlekedésre vonatkozólag.

Hieronymi Károly elismeréssel szölt a csanádi vasutaknak ezen nagyszabású és modern tervéről s azon óhajának adott kifejezést, hogy ez a terv a valóságban teljesítené a hozzáfűzött reményeket s hogy sikerrel szolgálná ama közcélokot, amelyek érdekében létesítik. Elmondta továbbá, hogy a főváros vasuti köreiben élénk figyelemmel és érdeklődéssel néztek az aradi motoros vasut közlekedése elé s biznak abban, hogy az a helyközi forgalom tekintetében fényesen be fog vlni. S végül kérdezte, hogy mikor indul meg az első kocsi?

Vásárhelyi Béla vezérigazgató az interpellációra válaszolván elmondta az automobil-közlekedés ügyének mai állapotát, az eddigi közgazgatási és műszaki események történetét s azon nézetének adott kifejezést, hogy a közlekedés megkezdése január hónapnál tovább elhúzódni nem fog. A múlt hónapban megtartott menet-próbán az hátráltatta a közlekedés megkezdését, hogy gyengének bizonyult a motorkocsi tartója, az a vas-sín, amely a kocsi-kerekek mellett van elhelyezve s amelyre az automobil felső sulya nehezedik. Ezt a tartóvasat kellett megerősíteni, illetőleg kicserélni. *Daimler* gyáros, akinek gyárából a motor-szerkezet kikerült, nyolc napig dolgozott Aradon, s az ő személyes felügyelete alatt végezték a javítási munkákat. Az ünnepekre hazautazott a gyáros, a hét végén azonban újból Aradra érkezik s ekkor foznak hozzá a kocsi összeállításához.

A jövő hónap 5-én, vagy 6-án újból menet-próbát tartanak, vagyis megismélik azt a műszaki bejárást, amelyet a múlt hónapban Pécska és Arad között végeztek, amikor a motorkocsi a Szabadság-térig a városba is bejött. Feltétlenül hi zik, hogy akkor már semmi akadály nem fog fölmerülni, s ebben az esetben a nyolc napos hirdetési idő hozzászámításával, *január hó 15-én* megfogják kezdeni a rendszeres közlekedést.

A csanádi vasutak raktárában már készen állnak azok a *jelző-táblák*, amelyeket a *megállóhelyeken* fognak felállítani. A téglalakú fehér emailrozott táblákon fekete betűkkel e a főírás áll:

A. CS. E. V.

Megállóhely.

Ezeket a táblákat a város területén: a Szabadság-téren, a Petöfi-utca-, városháztér-, Maros-utca és Radnai-ut sarkán, továbbá a pályaudvar és a temető-ut előtt fogják felállítani; azonkívül a gáji- és a csála-telepi megállóhelyeken.

A motorkocsi-közlekedés tanulmányására ma este Aradra érkeztek *dr. Kisfaludi Liptay Sándor* egyetemi tanár, a budapesti József-műegyetem rektora és *dr. Zielinszky Szilád*, az első magyar mérnök-tudor. A két szakértő az arad-csanádi vasutak automobiljának megtekintésére

tése után az alföldi gazdasági vasut motor-közlekedését is tanulmányozni fogják.

A jövő hónapban tartandó műszaki próbára, vagy esetleg az automobil első menetrendszerű útjára — mint értesülünk — lejön Aradra Hieronymi Károly orsz. képviselő is.

Családi dráma a fővárosban.

(Férj és feleség.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 29.

Véres családi dráma történt ma hajnalban a fővárosban. Egy fiatal férj, akit elhagyott a felesége, ma felkereste szülei lakásán az asszonyt, akit lelőtt, azután pedig önmagát lőtte agyon.

Novák Ferenc budapesti születésű 28 éves bádósgosogó a dráma hőse Két és fél évvel ezelőtt feleségül vette Iván Lidia 16 éves művirágkészítő leányt, aki Klipnek László vasuti munkásnak volt a mostoha leánya. A fiatal pár a Magdolna utca 42. szám alá költözött, ahol Novák házmester volt. Az ifjú pár eleinte boldogan élt, később a férjből kitört a könnyelműség és a gondjaira bízott házbérből 500 koronát elsikkasztott. Ez év novemberében a háztulajdonos megtudta a sikkasztást, Novákot elcsapta és feljelentést tett ellene a rendőrségen. Amikor a leány szülei megtudták az esetet, leányukat rábírták arra, hogy hagyja el a férjét.

— Nem tűrhetjük, hogy együtt élj egy sikkasztóval!

A leány végre is engedett szüleinek és hozzájuk költözött a kőbányai uton levő máv. munkástelep 45. számú házába. Ettől kezdve a fiatal 18 éves asszonyka újból dolgozni járt egy beivárosi művirágkészítő műhelybe. Az elhagyott férj többször megleste a feleségét, a mint munkába ment és kérlelte:

— Jöjj vissza hozzám, megbecsülöm magam.

A fiatal asszonynak mindig ez volt a válasza:

— Nem tehetem, a szüleim nem engedik!

Novák karácsony előtti napon is találkozott a feleségével. Hivatkozott a szent ünnepre, a múlt karácsonyra, amikor még boldogan éltek és azon igyekezett, hogy megpuhítsa az asszony szívét. Ez azonban minden ékesszólása dacára sem sikerült. Ekkor Novák magából kikelve, megfenyegette a feleségét:

— Lidi, ezt megbánod! Megöllek téged is, magamat is, de nem tudom tovább elviselni ezt az állapotot.

Fenyegetését ma be is váltotta. Reggel fél nyolc órakor lesbe állott a munkástelep 45. számú háza előtt. Tudta, hogy felesége ilyenkor megy munkába. Pár perc múlva találkozott is a feleségével, akit megszólított:

— Eljöttem utoljára, hogy megkérjelek. Gondold meg még egyszer.

Az asszony most is hajthatatlan maradt.

— Nem mehetek vissza. A szüleim kitagadnának és nem tudok így élni.

Erre Novák egy hat lövetű forgópisztolyt rántott elő és mielőtt még a fiatal asszony elmenekülhetett volna, kétszer az asszonyra lőtt. Mindakét golyó a mellén találta az asszonyt, a ki vértől elberitva, összeesett. Novák erre maga ellen fordította a gyilkos fegyvert és a jobb halántékába lőtt. A golyó nyomban megölte az elkeseredett embert. Felesége még él. A mentők bekötötték a sebeit, azután a Rókus kórházba szállították. Az asszony állapota nem életveszélyes.

Aradi Közlöny.

Január elsejével új előfizetést nyitunk az Aradi Közlönyre.

Ugy érezzük, hogy hangzatos előfizetési felhívásra nincs szükségünk. A vidék legnagyobb, legértelmesebb napilapját adjuk az olvasó kezébe, mert célunk az, hogy kimerítő gazdag hirtanyaggal, lapunk szellemi részének előkelő színvonalával, fölöslegessé tegyük a vidéken a fővárosi lapokat.

Az Aradi Közlöny, függetlenségének teljes tudatában, a törhetlen, tiszta szabadelvűség, a nyílt szókimondás és a demokrácia fegyverével fog harcolni a jövőben is az igazságért és a közjóért.

Zászlónkon ez a jelszó áll: Mindent a közönség érdekében!

Az ARADI KÖZLÖNY előfizetési ára:

HELYBEN		VIDÉKEN	
házhoz hordva:		postán küldve:	
Egy évre	24.—	Egy évre	28.—
Fél évre	12.—	Fél évre	14.—
Negyed évre	6.—	Negyed évre	7.—
Egy óra	2.—	Egy óra	2.40

Bányászati-kiállítás

Petrozsényban.

(Bányászati kongresszus Hunyadmegyében.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 29.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara területén a jövő év nyarán nagyszabású, eredeti voltánál fogva is vonzó kiállítást rendeznek. A legutóbbi kiállítás a kamara kerületében tavaly volt Makón. Jövőre Hunyadmegye egyik regényes vidékén, a bányatelepek központján, Petrozsényban rendeznek.

A jövő év augusztus havában Petrozsényban tartják az országos bányászati kongresszust, a melyen Magyarország különféle bányavállalatainak vezetői és műszaki férfiai vesznek részt. Ezzel kapcsolatban bányászati kiállítást rendez a petrozsényi szénbányák vezetősége, amelynek keretében bemutatják a petrozsényi és vidéki szén-termékeket, és egyéb bányatermékeket; a kiállítás másik része a petrozsényi járás iparkiállítására lesz.

A kiállítás rendezésén Andreics János petrozsényi bányatanácsos buzgólkodik. A rendezésbe bevonják az aradi kereskedelmi és iparkamara, továbbá az aradi kerületi iparfelügyelőség vezetőit. Az utóbbi valószínűleg részt is vesz a kiállításon, egy érdekes gyűjteménnyel. Ezek a különféle kazánvizsgálatok alkalmával szedett kazánrészek, részint fölrobbant és szerencsétlenséget okozott kazánokból valók, részint olyanoknak részei, ahol a robbanás és a katasztrófa csak egy hajszálon múlt, és azt a gyors intézkedés akadályozta meg.

A petrozsényi kiállítás Aradon is kétségtelenül nagy érdeklődést fog kelteni; és amíg eddig a regényes hegyvidék maga is nagy csoportokban vonzotta ki a turistákat, kirándulókat, a nyáron fokozza ezt a vonzóerőt a nem mindennapi kiállítás sok érdekessége.

HIREK

— Lapunk mai számához a vidéki előfizetők részére postautalványt mellékelünk a január hó 1-én esedékes előfizetési díj beküldésénél való használatra.

— Az aradvárosi szabadelvű-párt végrehajtó bizottsága f. hó 30-án, kedden d. u. 5 órakor a „Millenium” sörcsarnok külön termében ülést tart. Tárgy: Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának kebelében a jövő hóban újraszervezendő bizottságok megalakítása tekintetében állásfoglalás.

— **Ingyen kenyér.** Két adomány sorakozott ingyen kenyeres gyűjtésünkhöz. Mindegyiknek az adakozója névtelen kíván maradni és csöndben, ismeretlenül örül a jótett szívet emelő érzésének. Egy mérnök Kovács Vince polgári iskolai tanár közvetítésével 40 koronát küldött be hozzánk, azzal a kikötéssel, hogy a nevét hallgassuk el; 10 korona adomány pedig azzal érkezett, hogy azt ily módon nyugtassuk: „Irénye küldött ingyen kenyérre.”

Glück Károly ivén újabb adakoztak: Schlesinger Rózsika 10 kor., Bornemissza Emilia, Bornemissza Miklós, Bornemissza Rózsika 30—30 fillér. A gyulai kenyérsütőde Reiser Zsiga ur által adományozott 14 drb. kenyeret.

Egy mérnök, Kovács Vince közvetítésével	40—
Irénye küldött ingyen kenyérre	10—
Összesen:	50—

Legutóbbi kimutatásunk: **2561-08**

Eddigi gyűjtésünk összege: **2611-08**

— **Megyei tisztviselők társasvacsorája.** Arad megye tisztviselőikara ma este társasvacsorát rendezett a Millenium-vendéglő külön termében, hogy ilyen módon vegyen búcsút azoktól a megyei tisztviselőktől, akik január hó elsején a pénztárak számvevőségek államosítása folytán állami tisztviselők lesznek. A vacsorán részt vett a vármegye teljes tisztikara, élén Dálnoky Nagy Lajos dr. alispánnal.

— **A képviselőház elnökei.** Fővárosi tudósítók írja: Az állandó országházban a képviselőház egykori elnökeinek arcképei a raktárba kerültek, ahol hónapok óta várják a feltámasztást. Most arról értesülünk, hogy az arcképeket renoválni fogják és a jövő hónapban, vagy februárban az elnöki fogadóban helyezik el. Ugyanez a számunkra most szerezték be a király életnagyságú arcképét is.

— **József főherceg hetvenéves.** A jövő esztendő márciusában hetven esztendő lesz a legmagyarabb főherceg. József főherceg 1833. március 2-án született Pozsonyban. Születése napját ez alkalommal a rendesnél nagyobb keretben szándékoznak megülni Alcsuthon, mitán az uralkodó család több tagja annak az óhajlásának adott kifejezést, hogy a születésnap alkalmából nagyobb ováció legyen a főherceg mellett. A főherceg születésnapján részt vesz a szász—kóburg—góthai-család több tagja is, kik a főherceg felesége révén állanak atyafiságban József főherceggel.

— **A templom utcai iskolák.** A város iskolaszéke ma foglalkozott a Weitzer János-utcai iskolák igazgatóinak azon kérelmével, hogy a volt templom-utcai iskolák ne neveztessenek el az utca új nevével Weitzer-utcai iskoláknak. Az iskolaszék a tanítók kérelmét rövid tanácskozás után levette a napirendről.

— **A titeli mandátum.** Titelről táviratozzák: A csajkási kerület képviselőválasztását Vojnics István megyei főjegyző mint választási elnök a rendes időben nyitotta meg. Jelöltek: Jovanovics István udvari tanácsos és Miloszavljevics Milla ügyvéd. Mind a kettő szabadelvűpárti. A rend fentartására egy század katonaságot és negyven csendőrt rendeltek ki. A választás Jovanovics István győzelmével végződött, a ki 54 szótöbbséget kapott.

— **Humberték Párisban.** Páris-ból táviratozzák: A Humbert család ma a körvasut pályaudvarán megérkezett. Rendőrtisztviselők és rendőrök rögtön átkísérték a családot a Conciergeriebe. Hundayeben a pályaudvaron sok kíváncsi ember várta a vonatot, a melynek megérkezését és elindulását fűtyüléssel fogadták. A bordeauxi pályaudvaron néhány ujság-

író is várta Humbertékat, de nem engedték meg nekik, hogy beszéljenek velök. Incidens nem történt.

— **Változás az aradi csendőrszárnyánál.** Az aradi csendőrszárny eddigi parancsnokát *Szathmáry József* csendőrszázadost áthelyezték Máramarosszigetre. Az így megüresedett szárnyparancsnoki állást a honvédelmi miniszter *Virágh László* csendőrfőhadnagygyal töltötte be.

— **Házasság.** *Schissel Lajos*, az aradi waggongyár gépészmérnöke, hétfőn kötött házasságot *M. Radnán Pellegrini József* vállalkozó leányával, *Elvira* kisasszonnyal. A házasságkötést *Kórnics István* anyakönyvvizsgáló végezte, az egyházi szertartást pedig a ferenczrendiek templomában *P. Priszter Agoston* zárdafőnök. Tanúk voltak: *Schissel Lajos* nyug. m. kir. honvéd őrnagy Lippáról és *Schissel Antal* Budapestről.

A harmadik tél. A szegedi *Meteor* írja a következőket: A 25-iki csomópont hatása alatt jelzéseknél megfelelőleg beállott az erősebben hideg idő s a karácsony első napját teljesebb színbe burkolta. De már a csomópontot követőleg, miként irtam, enyhület állott be, amely változatosan a 31-iki csomópont hatásáig fog tartani, amikor az állandóbb hideg vagy egyszerűre, lassabban fog beállni, vagyis a **harmadik tél** köszönt reánk.

— **Elárverezett ház.** Az aradi kir. törvényszéken ma délután bírói árverésen eladták *Wechsler Ede* Kápolna-utca 4. szám alatti emeletes házát. A legnagyobb ajánlattevő *Hámori László* dr. országgyűlési képviselő volt, aki a házat hatvanezer koronaért vette meg. Ajánlatot tett még *Lukácsy Lajos* ügyvéd.

— **Lemondott előjárók.** A *Megyes Bodzás* és *Almás-Kamarás* községekben megválasztott összes községi előjárók titokzatos okok miatt lemondtak tisztségükről. A járási főszolgabíró a lemondásokat elfogadta s az új választást csendőri fedezet mellett, ma hétfőn tartották meg *Mladin Miklós* eleki főszolgabíró vezetése alatt.

— **A jövő évi felülvizsgálatok.** A honvédelmi miniszter a jövő évben Aradon működő állandó vegyes felülvizsgáló bizottság polgári elnökévé *Urban Iván* főispánt, helyettesévé pedig *Dálnoki Nagy Lajos* dr. alispánt nevezte ki. A felülvizsgáló bizottság a következő napokon fog működni, január 22-ikén, február 17-ikén, március 17-ikén, április 15-ikén, május 12-ikén, június 12-ikén, július 18-ikén, augusztus 3-ikén, október 16-ik és 27-ikén, november 17-ikén, december 10-ikén.

— **Halálozás.** *Barabás Béla* dr. országgyűlési képviselőt, Aradváros községének kiváló férfit súlyos gyász érte: apósa, nemesmiliticsi *Delity Vidákovich Péter* Karcagon, 78 éves korában elhunyt. Az elhunyt utolsó éveit fiánál Karcagon töltötte, azelőtt pedig egyik tekintélyes embere volt a bácskai nemes községnek: Militicsnek. A szabadságharcot végig küzdötte. Családjá a következő gyászjelentést adta ki:

Vidákovich János. Karcag város mérnöke, és neje szül. Rimaszombati Mária, mint az elhunyt fia és menyje, továbbá Vidákovich Irén és férje dr. Barabás Béla országgyűlési képviselő, mint az elhunyt leánya és veje, úgy a maguk, valamint szülei rokonság nevében fájdalmas érzéssel tudatják, hogy édes atyjuk, illetve apósuk nemes militicsi-delity *Vidákovich Péter* 1848—49-iki honvéd 1902. december hó 27-ik napján, hosszas betegség s a halotti szentségeknek ájtatos felvétele után elhunyt, életének 78-ik évében. A kedves halottnak kihűlt teteme dec. 29-én délután 3 órakor fog a róm. kath. szertartás szerint a róm. kath. sírkertben örök nyugalomra tételni. Az engedelmős szent mise áldozat pedig dec. 30-án délelőtt 9 órakor fog a róm. kath. templomban az Egke Urának bemutatattani. Pihenni tért a küzdő ember. Álma legyen csendes, nyugalma örök!

— **A baptista-hit terjedése Aradmegyében.** *Elekrol* írja tudósítónk: A folyó évben kivetett nagy kultuszadó annvira megrémítette a *Sikló Ottlaka* községbeli románokat, hogy a napokban az eleki főszolgabírói hivatalban nem kevesebb mint 70 siklói és 20—30 ottlakai gör. kel. család jelentette be, hogy a baptista hitre térnek át. Ha az áttérések így folynak, kevés idő múltán, a jelzett községekben alig marad gör. kel. vallású ember.

— **Spéth prelátus és szülővárosa.** Lippa nagyközség képviselő-testülete e hó 23-án tartott közgyűlésén Lippa jótévedőjét, dr. *Spéth Károly* prelátus kanonokot díszpolgárának választotta meg és egyúttal elhatározta, hogy a Spéth-féle ház, hoi a prelátus-kanonok született és a katolikus templom közötti tért örök időre „Spéth Károly-tér”-nek nevezi el. Erről Spéth prelátust közvetlenül az illetékes táviratilag értesítették.

— **Sikkasztó bankelnök.** Berlinből táviratozák: A reggeli lapok jelentése szerint *Hayde Albert*, a Nationalbank für Deutschland potsdami fiókjának másodelnöke, szombaton, a mikor szabadságáról hazavárták, nem érkezett vissza. A vizsgálat kiderítette, hogy az intézet pénztárából 95,000 márka értékű értékpapírok hiányoznak.

— **A szabadjegyek meghosszabbítása.** A magyar kir. államvasutak igazgatósága értesíti az érdekelteket, hogy az 1902. évre kiállított kedvezményes áru bérletjegyek és a szolgálati évi szabadjegyek érvénye 1903. évi január hó 31-éig kiterjesztetik; a rendes áru, vagyis az 1902. évre kiadott ezer korona áru I., hatszáz korona áru II. és négyszáz korona áru III. osztályú évi bérletjegyek érvénye azonban folyó é. i. december 31-ével megszűnik, vagyis a meghosszabbítás érvénye e jegyekre ki nem terjed.

— **Jutalom a fatenyésztőknek.** A magyar földhitelintézet adományából *Darányi* földművelésügyi miniszter most ítélte oda a huszonegy jutalomdíjat azoknak a faiskolakezelőknek, kik a tenyésztés körül leginkább kitűnnek. A 600 koronás első jutalmat *Almássy Imre magyar-pécskai* faiskolakezelő-kertész kapta.

— **Ujévi munkaszünet.** Aláhírtak közös meggyezéssel elhatározzuk, hogy új év napján üzleteinket egész napon át zárva tartjuk. *Deutsch Testvérek, Probszt Károly és Társai, Wadowszky Gusztáv, Lengyel Testvérek, Rosenblüch H. és Tsa, Domán Sándor, Hofmann Sándor, Glück Dezső, Schmarda Márton, Kell Manó, Hoffman Antal, Auszterweil Zsigmond, Pick Ernő, Kiliényi C. é Társa, Nádler Lajos ifj. Kopetko Károly, Vasóczy Károly.*

— **A városi tisztviselők előlege.** A nagybecskereki városi tanács ülésén, mint egy odaváló lap írja, az a kérdés merült fel, vajjon mi uton-módon lehetne a városi tisztviselőknek fizetés előlegét rendezni. Az előlegzés rendezésére az szolgáltatót okott, hogy a városi tisztviselői minduntalan azzal ostromolják a tanácsot, hogy adják meg nekik a kért előleget. Ez még hagyján volna, mert a szegény tisztviselő gyakran kerül oly helyzetbe, hogy kénytelen előleget kérni a várostól, de vannak olyanok, akik már kaptak előleget s amelyet még ki sem fizettek, máris új előleget kérnek s így állandóan 2—3 hónapi előlegben vannak. Hogy ezt megszüntessék, a városi tanács akként intézkedett, hogy minden városi tisztviselő csak úgy tarthat igényt bármiféle előlegre, ha az esetleg már fenálló előleg az illető tisztviselőnek egy hónapi fizetését meg nem haladja.

— **Öngyilkosság a főkapitány előszobájában.** Budapestről táviratozza tudósítónk: Ma este *Rudnay Béla* főkapitány előszobájában öngyilkosságot követett el *Egedy Sándor* biztosító intézeti alkalmazott. Revolverrel föbe lölte magát s azonnal meghalt; hátrahagyott levelében azt írja, hogy pénzügyi helyzete kergette a halálba.

— **Vadorzók az aradmegyéi erdőkben.** Radnai levelezőnk írja: Az utóbbi időkben nagyon lábrakapott a vadorzás a *milovai és solymosi* kincstári erdőkben. Az erdőőrök jelentése szerint, rövid idő alatt, mintegy negyven darab

öz lett a vadorzók zsákmánya. *Bécsi Dezső* kir. kincstári erdőész intézkedett, hogy a vadorzók kézrekerüljenek. Nincs kizárva az az eshetőség sem, hogy a kincstári erdő vadjait véletlenül a solymosi községi erdők vadászainak puszkagolyója érte.

— **Kettő vágta a vonat.** Makói tudósítónk írja, hogy *Bálint Péter*t, csanádmegye apátfalvi—csanádi hidjának segédvámszedőjét kettévágta a vonat. Az 50 év körüli ember feleségével együtt utra kelt, hogy a Törökbecsén lakó rokonokat meglátogassak Szőregig; az aradcsanádi vonattal mentek, ott pedig átszálltak a temesvári vonatra. Az asszony rögtön beszállott a kocsiba, Bálint pedig egyet-más után kapkodva, majdnem lemaradt a vonatról, akkor ugrott föl az utolsó kocsira, mikor már a vonat mozgásban volt. Elindult aztán, hogy feleségét felkeresse. A kocsikon átjárva esett meg rajta a végzetes, halálát okozó szerencsétlenség. Megcsuszott valamelyik átjárónál s oly szerencsétlenül esett le, hogy a kerek teljesen kettévágta. A kocsitól megszette le a rajta átvágató kocsis s a pályatestre felügylő őt megtalálta a csuful összetört testrészeket. Bálint a kerek alá kerülés pillanatában kiszenvedett. Szegény felesége pedig ment tovább Törökbecsére, minden állomásnál lesve, hogy mikor keresi már föl férje. Pedig az már akkor halott volt. Átvizsgálták ruháit, abban találtak némi utbeigazítást, hogy a kiszenvedett ember makói volt. Táviratilag tudakolódtak a makói rendőrségnél, innen tudta meg a kettévágott ember özvegye is, hogy férje mily szerencsétlenül mult ki.

— **A szultán boszúja.** Egy napon a szultán meg akart ölelni egy fiatal cserkesznőt, akinek a szépsége őt rabul ejtette. A fiatal cserkesznőt azonban nem büvölte el az udvarló fényes méltósága sem, s a szultán annyira meg volt lepátve, hogy megkérdezte, mi legyen az ifjú hölgy hidegségének az oka.

— Nem szeretem a szakállas embereket — felelte a cserkesznő teljes őszinteséggel.

A szultán ajkára harapott s elfordult a büvös teremestől, aki nemsokára felesége lett az udvari istálló-hivatal egyik hivatalnokának, aki ugyanezek fiatal volt és szakála sem volt. Az esküvőre következő napon az ifjú párt egy kis meglepetés érte. A szultán irádét bocsátott ki, hogy az udvari istállóhivatal összes tisztviselői kórszakált ereszszenek. A cserkesznő jól tudta, merről fúj a szél, s alkalmat találva arra, hogy a hatalmas szultán közelébe férközzék, bájosan gonosz mosolylyal így szólt:

— Köszönöm felségednek jó szándékát. A kórszakállal egészen kibékültem már, mert az uramnak pompásan illik . . .

— **Az anya ellen** Szomorú eset a nagyváros életéből, a mit fővárosi tudósítónk jelent. A meseje ez: *Bokor Oszkár* fiatal budapesti magánhivatalnok künn a Murányi-utcában lakik a szüleinél. Az atya tisztas ember, *Bokor Izsonak* hívják. Utazó a Zwak-gyárban és az év legnagyobb részét vidéken tölti. A felesége beteges, gyöngye asszony. Evék óta idegbaj kínozza és annyira életunt már, hogy állandóan őrizet alatt tartják, nehogy kárt tegyen magában. A családnak — így beszél — sok bajt okozott a kisebbik fiu: *Oszkár*. Most lett decemberben husz éves és máris olyan mult áll mögötte, amelyet minden tulzás nélkül zivatarnosnak lehet nevezni. Tíz éves korában került ki az iskolából és azóta felváltva járta be az összes európai nagyobb városokat. Azután hazajött és egy Arany János utcai zsákkölcsönző intézetben gyakornokoskodott. Itt rossz fiat tett a tüzre. A főnökei nem jelentették föl, de elküldték. Azóta nem talált alkalmazást sehol. Egész nap tétlenül, fáradtan járkált az utcákon és csak aludni járt haza. Azt is ritkán. A szüleivel pedig egymást érték a jelenetek. Az idegbajos asszony — az anyja — folyton szemrehányással illette. A fiu dacos volt, az asszony pedig beteg. Ebből gyűlöletes harag fejlődött, amely időnkint kitört közöttük. Vasárnap éjjel a fiu — *Oszkár* — megint későn jött haza. A beteg asszony ingerülten fogadta s az ingerült fiu pedig *kést rántott* és az anyjának úgy rémlett, hogy leakarja szurni. Isten cso-

dája, hogy ez meg nem történt. A szerencsétlen asszony jajveszékélni kezdett. — A szomszédok besiettek és valóságos hajszá indul meg a fiu után. Négyen kergették az asztal körül. Közben felborult a lámpa, a fiu leesett a földre, a nyitott kés pedig — szándékosan vagy véletlenül történt-e — behatolt a gyomrába. Csupa vér lett az egész szoba. A padló, a falak és a beteg asszony hófehér ágya. A súlyosan sebesült fiut a mentők szállították a Rókuskórházba. Az anya állapota pedig — a szörnyű jelenet óta — reménytelen. Ideglázba esett.

— **Öngyilkos aggastyán.** Azt a rövid életet, mely még nátra volt, nem bírta már elviselni **Kemény György szemlaki** gazda. Ma hetvenhat éves korában öngyilkosságot követett el, hogy betegségétől megszabaduljon. Míg a felesége távol volt a háztól, felakasztotta magát, s mire rátaláltak, már halott volt. Az aradi kir. ügyész megindította az ügyben a vizsgálatot.

— **Magyar név.** **Weisz Zsigmond aradi** illetőségű ugyanottani lakos családi nevének „Fehér” re kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Jótékonyág.** **N. N.** az **Aradi Közlöny** szerkesztője utján 4 koronát adományozott az aradi izraelita népkönyhöz javára. Az adományt rendeltetési helyére juttatták.

— **Adomány.** **Glück Dezső** ur az Aradi Kereskedelmi-testületnek egy darab 200 korona névértékű felső kereskedelmi-iskolai internátusi kötvényt adományozott, mely adományért hálás köszönetet mond az Aradi Kereskedelmi testület elnöksége.

— **A ki kiváló** izléses olcsó és szép ujévi ajándékot akar venni, az csak **Weinberger Ferenc** ékszerésznél kaphatja meg. **Andrássytér, Központi szálló.** Legmelegebben ajánljuk a szolid céget a nagyérdemű közönség b. figyelmébe. Gyönyörű (varázs gyűrű) mint ajándék egyedül álló saját műhely Telefon 439.

— **Ismét ajándékok** és ezuttal ujévi ajándékok kerültek nadirendre. A ki karácsonykor megfordult **Porter Vilmos Nagy Áruházában** a Szabadságtéren, bámulattal szemlélte a pompásabb ajándéktárgyakat, diszmű, kínai-ezüst, bronz, plüss-bőr és egyéb cikkekből. Semmi kétség az iránt, hogy a közönség az ujév alkalomával ismét tömegesen felfogja keresni a Szabadságtéren **Porter Vilmos Nagy Áruházát**, mely különösen két szempontból vált kedvéssé az aradi közönségnek: roppant nagy a választék és olcsó, nagyon olcsó ott minden. A fényképedvezmény szintén igen sok hívót szerez.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszépitő. 1 tubus 50 fill. **Vojtek és Weisznál, Aradon.**

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy **Révész Nándor** könyv- és papirkereskedő urat (Szabadságtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóját érdeklő megbízásokat.

A mulatóhelyek vasárnapja.

(Vélemények a munkaszünetről.)

Arad, december 29.

A képviselőház, egyik legutóbbi ülésén, foglalkozott a vasárnapi munkaszünet kérdésével is. Ez alkalommal szöbakerült, hogy a munkaszünetet angol és amerikai mintára ki kell terjeszteni a kocsmákra és a kávéházakra is.

Kétségtelen, hogy ennek a kérdésnek komoly szociológiai és etikai háttér van. Angliában, Amerikában és Németország egyes részeiben ezt a kívánságot meg is valósították.

Egy budapesti hétfői lap erről a kérdéstről több irodalmi és szakérteu véleményét kérte ki. **Jókai Mór** ezeket mondta:

— Én a magam részéről a hivatalos munkaszünetnek egyáltalában nem vagyok híve. A munkát az isten nem átoknak, hanem áldásnak adta az emberiségnek. Csak az állandó munka alkalmas arra, hogy az emberi méltóságot növelje. Egyébiránt éppen most dolgozom egy regényen, amelyben erre vonatkozó nézetimet bőven kifejtem. Dolgozunk mindig, és pihenünk is megérdemeltünk. A tengerész vasárnap is megerősíti a hajókötölköt és kifejezi a vitorlákat; a pap pedig vasárnap prédikál. Nem hiszem, hogy Istennek abban külön

nös gyönyörűsége telnek, ha a neki szentelt napon nem dolgozunk. En boldogtalan lennék azon a napon, amelyen nem dolgozom. Ebből következik, hogy a kocsmák és kávéházak vasárnapi bezárását sem helyeslem. Mi hozzá vagyunk szokva, hogy vasárnap vigadjunk. Ezt az idegen, álszenteskedő szokást nálunk meghonosítani nem kívánom.

Rákosi Jenő is eliene szölt a munkaszünetnek:

— Az eddigi munkaszünetet is eltörölném — szöit tüzesen. — Ebben a szegény országban földolag, hogy az emberek akármikor pénzt kereshessenek. Bűnnek tartom, hogy Magyarországon a népet még az istenség ürügye alatt is a munkában korlátozzák. A vasárnapi munkaszünet általában csak a gazdag országoknak való luxus. Az Uristen a vasárnapi munkaszünetre reászorulva nincs; megimadkozottja ő az embereket akkor, amikor neki tetszik. Ellenben fontos volna, ha az állam ahelyett, hogy kocsmároskodik, a pálnkaivást szüntetné meg, vagy legalább korlátozná.

Gundel János, a szállodások és vendéglősök ipartestületének elnöke a kérdést teljes szociális jelentőségében tárgyalta.

— Kávéház, vendéglő a szegény ember egyetlen szórakozása. Nagyur, ha üdülni akar, elmegy a klubjába, kaszinójába. Am csakjuk be ezeket is vasárnapon. Angliában, Amerikában igaz, hogy le van bocsátva a kocsmák külső redőnye, de az emberek betalálnak a hátsó kis kapukon is. Ezt személyes tapasztalatból tudja. Az angol nép különben nem kocsmázó nép. Otthon iszsza le magát és vasárnap éppen annyi az utcákon a düllöngöz, részeg ember — férfi és nő vegyesen — mint hét-köznapon. A munkaszünetnek a vendéglőkre és kávéházakra való kiterjesztése különösen a kisebb és a nyári vendéglősökre halálos csapás lenne, mert ezek ekzisztenciájuk alapját vesztették el.

Gelléri Mór az Országos Iparegyesület igazgatója: Kivihetetlen abszurd eszme. A vendéglős, kávé üzlete legerősebben vasárnap megy. Ezek jörése tönkremenne. A személyzet pedig eleget pihen, mert hiszen a munka csak ebéd után háromig tart, azután pedig estig szünetel s így éppen ebben a foglalkozási ágban tulterhelésről szó sem lehet.

Hock János országgyűlési képviselő felfogása a következő:

— Addig, hogy a kávéházakat és vendéglőket bezárjuk, nem mennék. Végre is, különösen nagy városban, a lakosság jelentékeny része, — gazdagok, agglények — él a vendéglőkben, kávéházakban. Ezeket egy napon át koplaltatni nem lehet. Ez az új rend népünk természetével nem egyeznek meg. Azonban korlátozni kellene egy bizonyos mértékre a kimerhető szesz italok mennyiségét, továbbá korábbra tenni a zárórát, hogy legalább ezen az egy napon a dorbézolás, iszákoság, csökkentessék. Azonban feltétlenül be kell csukni a pálnkás-boltokat, melyek a köznép között az erkölctelenség mételvényének legnagyobb terjesztői.

Rákosi Viktor orsz. képviselő válaszában az örökké vidám **Sipuluszt** szólaltatta meg.

— Az én véleményem — szöit — hogy ne a kocsmákat zárják be, hanem azokat a kocsmárosokat, a kik hamis bort mérnek...

Porcsolt Kálmán a Népszínház igazgatója:

— Annak van értelme, hogy *falvakban vasárnap az istentisztelet alatt* bezárják a kocsmákat; de a fővárosban, vagy nagy városokban képtelenségnek tartom. A fővárosi színházakra mindenesetre előnyös volna a kocsmák és kávéházak vasárnapi zárása, de kivihetetlen. — Ennyi áldozatot a gyomor nem hoz a szellemnek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Birósági végrehajtói kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter **Küchler Sándor nagyhalmágyi** kir. járásbirósági végrehajtót a billédi kir. járásbirósághoz helyezte át és **Riedl Ákos** kézdívásárhelyi kir. járásbirósági díjnostot a nagyhalmágyi kir. járásbirósághoz végrehajtóvá nevezte ki.

§ **Becsapott kereskedő.** Furfangos módon csapott be egy zámi kereskedőt a muit év őszén egy fővárosi ügynök. **Wellesz Sándor** ügynök pénzre akart szert tenni. Mintegy 200 körlevelet nyomtatott s ezekben felszölitotta az egyes vidéki kereskedőket, hogy egy, a fővárosban levő tojásnagykereskedése számára küldjenek be próba-tojásokat. Ha ezek a tojások kifogástalan minőségűeknek bizonyulnak, állandó üzleti összeköttetésbe fog velük lépni. Ezen körlevél folytán **Frankfurt Mór**, a **Sámuel Mór és társa** zámi kereskedő cég belagja 1901. december 4-én két láda 160 korona értékű tojást küldött Wellesznek próbára. Wellesz, akinek sem üzlete, de még iparigazolványa sem volt, a tojásokat eladta, s az eladási árat a maga céljaira használta fel. Frankfurt mikor megtudta, hogy próbatojásai illetéktelen kezébe kerültek, feljelentette Wellesz Sándort család büntette miatt. Ebben az ügyben ma tartotta a budapesti kir. büntető-törvényszék a főtárgyalást, amelyen **Bakonyi bíró** elnökölt. **Wellesz** elismerte, hogy átvette a tojásküldeményt, de azzal védekezett, hogy üzletszerűleg üzte a tojás kereskedést, bár nem is volt üzlete. Frankfurtnak is megtérítette a tojás árat, de csak utólag. A törvényszék nem látva beigazoltnak a vádlott bűnösségét, őt dr. **Benkő Géza** védelme után *felmentette* a család vádja alól. Dr. **Keserü** ügyész felebbzett a felmentő ítélet ellen.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti ár- és értéktözsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 29

Déltözsde. Buzakinál mérsékelt, vételkedv gyönge. Bányadt irányzat mellett 18.000 métermázsa került forgalomba, 5 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonanevek bágyadtak. Időjárás boros.

Estitözsde. Berlin $\frac{1}{2}$, páris 5-el magasabb.

Zárlat 12 órakor:

Buza 1903. áprilásra	7.69—7.70
Rozs 1903. áprilásra	6.68—6.69
Zab 1903. áprilásra	6.19—6.20
Tengeri 1903. májusra	5.76—5.77
Repce augusztusra	11.85—11.95

Zárlat 5 órakor:

Buza 1903. áprilásra	7.66—7.67
Rozs 1903. áprilásra	6.66—6.67
Zab 1903. áprilásra	6.18—6.19
Tengeri 1903. májusra	5.74—5.75
Repce augusztusra	—

Zárlat 5 órakor:

	Korona
Osztrák hitelrészvény	683.25
Magyar hitelrészvény	722.—
Leszámitóbank részvény	451.50
Rima-Murányi vasmű részvény	468.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	684.50
Közuti vasút	630.—
Városi villamos vasút részvény	324.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti ár- és értéktözsde.

Budapest, december 29.

Magyar aranyjárdék 4%	120.—
Magyar koronajárdék 4%	97.75
Magyar arany 4% %	—
Magyar ezüst 4% %	—
Magyar keleti vasút	—
Magyar földtehermentesítési kötvény	98.50
Magyar italmegváltási kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar nyeregyorsjegy kölcsön	201.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	156.50
Osztrák papírjárdék	101.10
Osztrák járadék ezüst	101.—
Osztrák járadék arany	120.50

Nemzeti színház.

Bérlet 90. sz.

Páros.

Kedden, 1902. évi december hó 30-án.

Figaro házassága.

Vigjáték 5 felvonásban. Irta: Beaumarchais. Fordította: Paulay Ede.

S Z E M É L Y E K:

Almaviva	Ternyei L.	Fanchette	Szilassy J.
Rozina, neje	Gazdy A.	Cherubin	Rózsa Lili.
Figaro	Zilahy Gyula.	Bartholo	Békés Gyula.
Zouzai	Szabó Irma.	Bazilio	Füredi J.
Marcellina	Pajor Agnes.	Békebíró	Sarkadi A.
Antonio	Németh J.	Irnok	Tukorai L.

Kedzete este 7 és fél órakor.

Uj-évre!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy nagyobb könyvtári vételek és előnyös beszerzések folytán **diszmuveket, ifjúsági iratokat, mesés- és képes könyveket, óriási választékban, meglepő olcsón** árusítok.

Egyben van szerencsém tudatni, hogy a Fischer Eliz-féle palota legnagyobb üzlethelyiségében külön

ujévi tárlatot

nyitottam, melyben az ideai könyvpiac minden **ujdonsága, diszmunkák, ifjúsági iratok, és képeskönyvek, a legdivatosabb diszlevél-papírok, mindenféle imakönyvek, emlékkönyvek, ujévi és egyéb levelező-lap ujdonságok, gyönyörű, eredeti levelező-lap-albumok, emlékkönyvek és mindenféle disztárgyak rendkívül jutányos árakon** lesznek kaphatók.

Kérem a n. é. közönséget, hogy mielőtt szükségletét megvásárolná, e tárlatot megtekinteni sziveskedjék, hogy a **beszerzés szokatlan előnyösségéről, az óriási választékról és olcsó árakról** meggyőződjék.

Névjegyek

divatos és szép kivitelben 20 perc alatt készíttetnek. Olcsó árak.

Kiváló tisztelettel

KERPEL IZSO

könyv-, papir- és zenemű kereskedése,
Aradon Andrassy-tér 20. sz. (Aréna-épület.)

Ugyan-e cég ajánlja az olvasó közönség szives figyelmébe 60,000 kötetes kölcsönkönyvtárát, melyben minden ujdonság megjelenés után azonnal kapható.

REGÉNY-CSARNOK.

A távollevő.

— Francia regény. —

Irtá: **Montégut Maurice.**

[4]

(Folytatás.)

Bizony, Renée nagy lett, szép lett. Mint gyermek komoly és hallgatag volt, halk nyugalmas léptekkel szinte nesztelenül járt a lépcsőn és sokszor olyan volt, mint valami jelenység. Mikor tizenhét éves lett léptei meglassultak anélkül, hogy nehézkessé vált volna, lassabban járt talán, mert a gondolataiba volt merülve.

Barna, nagyon karcu leányka volt, hollófekete, egész egyszerűen fésült hajjal s nagy, barna, arannyal érezett, bámulatosan tiszta szemmel. Mint kis leánynak piros volt az arca, mint nagy leány halavány lett, de halaványsága meleg volt s egészséget áruelt.

Deschellerin, aki egyszer szintén meglátta, nyomban így szól Gáborhoz:

— Vigyáz! Veszedelemes szomszédod van!

S mikor a barátja bámulva nézett rá, még hozzátette:

— Ez a leány a megtestesült szenvedély s ha egyszer szeretni fog, azt követeli a szerelmesétől, hogy ő is úgy szeresse; ő is örökké tartsa meg az esküjét.

Morsalinés a vállát rángatta. Évek óta ismerte ezt a gyermeket; ő is, az öregapja is nagyon egyszerű emberek voltak, akiknek nem volt semmi titkuk. S mert a kis leány három hüvelyket nőtt már feltűnik a világnak! Pedig Falkenberg is azt mondta szokott torokhangján.

— Deschellerinnek igaza van, ez a lélek olyan testben lakik, amely egészen hozzáillik; Renée tökéletes asszony.

Ez a határozott kijelentés a hallgatag svéd szájából alkalmas volt rá, hogy csodálkozást keltsen s a következtése az volt, hogy Gábor lassankint kezdett magában foglalkozni Renée-vel s gondolkozott róla.

Az öreg Chantrier ugyan éppen nem volt ellenére, hogy a lépcsőn néha pár szót váltson a szomszédaival, ha éppen találkoztak; szenvedélyes könyvedvelő volt s a könyvek hozták ismeretségbe Gáborral is. Az öreg urnak nemsokára szokásává lett, hogy belépjen a fiatal emberhez, valahányszor az ajtaját nyitva találta. S egy napon Gábornak alkalma nyílt, megajándékozta a „Candide” egy ritka példányával. Az öreg aztán hálából meghívta a négy diákok vacsorára.

Renée ott várta a vendégeket az ebédlőben, az egyszerűen terített, de tiszta asztalműtől s kristályüvegtől ragyogó asztal mellett. Mindegyikük a szokása, a neveltsége szerint köszöntötte a háziakat s mikor leültek, eleinte mind hallgattak és egymást tanulmányozták.

Gábor, aki Renée mellett ült, nézte a lányt s az egész valója megreszketett, mikor meglátta a két mezitelen kezét.

Eddig a leányt mindig csak utcai ruhában látta. Kalapban keztyűvel, mélyen lefátyolozva s köpenyébe burkolva; ma este először látta a haját, az egyszerű bluzban hajlékony derekát. S különösen a két kis fehér, kékeres keze így meztelenül szinte szűzietlennek tűnt fel előtte.

Boszantotta, hogy barátai mindezt éppen olyan jól látják, mint ő maga, de azért így közelről a leány még háromszorta szebb volt, mint távolról s azért megbocsátott neki.

Eleinte keveset beszéltek, aztán élénkebb lett a társalgás. Az öreg Chantrier, aki nagyon keveset evett, megmutatta, hogy milyen jókedvű tud lenni s ellenárlhatatlanul bizalmasságot s fesztelenséget hozott a társaságba.

S végre megnyilatkozott az a zárkózott lény, az a titokzatos teremtes is, akinek Renée látszott. Meglehetősen sokat beszélt, minden ügyetlen szemérmeskedés nélkül s a hangjának komoly, szelíd csengése lebilincselő volt.

Bár még csak tizenhét éves volt, mégis már nagy s kissé szomorúságra hajló érzelmeket áruelt el, mintha nagyon keserű tapasztalatai lettek volna már. S ez minden szavából kicsengett, hogy szereti az igazságot, szükségét érzi az igazságosságnak és szeret jót tenni.

Mosolygott, s mozdulattal, pillantással máris gyengébb, máris odaadó pillantásokkal bátorította Morsalinés Gábort, mikor ez az első könyvről, a most megkezdett művéről a „szabad város”-ról beszélt, ahol minden szociális kérdés a teljes eszményiség magaslatára fog emelkedni.

Tíz óra felé, mikor a jó Chantrier tüntetően elszenderedett az asztalnál, a négy ifju is távozott. Renée bátran nyújtotta a kezét mind egyiknek; Deschellerin keményen megszorította, mint valami jóbarát kezét. Gábor gyorsan, futólag, hogy kísértésbe ne jöjjön, hogy a kis halavány kezét hosszabb ideig is a magáéban tartása. Dombasies szertartásosan, Falkenberg jeges szorítással, mintha már a pusztá érintése is halálos lenne ránézve.

(Folytatása következik.)

NAPIREND.

December 30. Kedd. Róm. kath. naptár: Anisz püspös. — rotestáns naptár: Anizia. — Izraelita naptár: Rosch. Chodes. — Görög-kelecl naptár (december 17.): Dániel próféta. — A nap két 7 óra 34 perckor, nyugszik 4 óra — perckor. — A hold két 7 óra 27 perckor, nyugszik 4 óra 57 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége mellett Esterem.

Időjelzés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradon küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változóköny, enyhe, elvéve csapadék.

December 30. Az aradi tornaegyesület választmányi ülése este 6 órakor (Polgári fiúiskola.) — Az első aradi betegsegélyező-és temetkezési-egylet választmányi ülése este 6 órakor. — Az aradvárosi szabadevüpart végrehajtó-bizottságának ülése délután 5 órakor (Millennium külön terem.)

December 31. Az aradi atletikai klub választmányi ülése délután 5 órakor.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi október hó 1-től. —

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	4.45	Személyvonat d. u.	3.33
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinig délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.07	Gyorsvonat délután	4.06
Radnára délután	7.23	Személyvonat este	8.57
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.59
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.10	Személyvonat reggel	8.35
Személyvonat d. u.	4.11	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonczról szm. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Gurahonczig szm. du.	4.30	Személyvonat este	6.56

NYILTTÉR.*

Az „Aradi Közlöny” vasárnapi számában olvasható, „Jelenet egy kereskedésben” című cikkére vonatkozó kijelentem, hogy valótlan azon kereskedő állítása, hogy a külföldi cipőgyártmány jobb a honi gyártmánynál.

A külföldi cipőgyárosok elismert rossz árukat oly magyar kereskedőknél vezetik be, akik csak reklámot tudnak csapni, de a cipőszakmát nem értik és leginkább más árucikkeket tartanak és mint olyanok, a külföldi cipőáruval a vevőket tévedésbe ejtik, holott maga a külföldi gyáros kétségtelenül elismerik a magyar cipőgyártmány jóságát, elegáns kivitelét és tartóságát.

Nagy cipőraktárom nagyobb része *budapesti és selmebányai* gyártmány, melyek általánosan legjobbaknak vannak elismerve.

Ezek után feltétlenül ajánlható a jobb vevőközönségnek, hogy csakis honi gyártmányt kérjen, hogy ilymódon kényszerítsék a reklámcsináló kereskedőt, ki a külföldi cipőáru a honi felett előnybe részesíti, hogy a jobb árut *csakis magyar gyárosoktól* szerezze be és tartsa eladásra, a mi minden igaz magyar kereskedőnek kötelessége.

Kiváló tisztelettel:

Kutányi I.

Vörösmarthy-utca 1.

Értesítés.

Karácsonykor majdnem teljes készletünket kiárultuk és ezért azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy **nem visszamaradt, hanem ujonnan beszerzett**

ujévi ajándékokat

ajánlhatunk a nagyérdemű közönségnek **a legolcsóbb árak mellett.**

Imakönyvek, képes- és mesés-könyvek, levélpapírok dobozokban.

Ujévi üdvözlőkártyák, képes levelezőlapok teljesen új és a legdivatosabb minőségben kaphatók:

INGUSZ I. és FIA

könyvkereskedésben, Aradon, 2046

Weitzer János- (Templom) és Kazinczy-utca sarkán.

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget

FARKAS ÁBRAHÁM

zálogház és ékszerüzlete

Aradon, Tököly-tér 1. szám alatt.

Legbecsesebb ajándék az arany és ezüst,

mert évek multával is megvan a megfelelő értéke, még akkor is, ha a tárgy össze van darabolva. Aki tehát **karácsonyi és ujévi** ajándék gyanánt szép és olcsó

arany, ékszer és ezüstneműt vásárolni akar,

ne mulassza el az alkalmat dusan felszerelt raktárunkat b. látogatásával megtisztelni.

A vidéki közönség becses figyelmét czimemre felhivom.

Papirkereskedés

Képes művészlapok és karácsonyi és ujévi levelező lapok legnagyobb választéka.

Az üzlet egész nap nyitva van.

TELEFON 126. SZ.

BLOCH H.

papirkereskedése,
könyvnyomdája,
fényképészeti cikkek raktára.

DISZLEVÉLPAPIROK

művészi kivitelű dobozokban, felülmúlhatlan választék.

Könyvnyomda

Charta Aradlessiműst a legújabb merített levélpapírral.

A legegánsabb névjegyek nálam készűnek.

FESTÉKSZEKRÉNYEK

olaj és aquarel.

RAJZESZKÖZÖK.

FÉNYKÉPÉSZETI GÉPEK.

IRÓ-ASZTALI KÉSZLETEK.

Rendkívüli nagy választék.

Valóban mérsékelt árak!

2278

Fényképészeti cikkek raktára

Naponta postacsomag-expeditió.

Telefon szám 498.

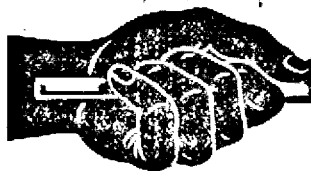
CZIRKÁL GÉZA

asztalos,

Átzel Péter-utca 3. szám,

a színházzal szemben.

2196

Legjobb köszén a

VULKÁNI,

mely magas fűtőképeségénél fogva, valamint tiszta kezelés tekintetében a sokkal drágább porosz szenet pótolja.

3 korona 40 fillér per 100 kiló, házhoz szállítva egyedül nálam

kicsinyben kimérve kapható. Ezen kitűnő magyar köszénre rendelkezéseket kocsirakományokra is olcsó árban elvállalok, ugyancsak

petrozsényi köszén, valamint koks és faszénben

állandó raktáromat a p. t. közönségnek ajánlom.

BILDHAUER R.

Szabadság-tér.

1844

Telefon szám 256.

Telefon 219.

Alapított 1850.

Gebhart J. és fia Aradon.

Andrássy-tér 16.

Világítási cikkek.

Legnagyobb választék

Ditmár-féle

villanyos és légszeszcillárokban

Elvállalunk világítási berendezéseket:

Atalakításokat petroleumról villanyvilágításra.

Különlegesség:

Ditmár-féle.

gyémánt-égők.

Nagyobb fény mellett kevesebb fogyasztás.

Porcellán áruk:

Étkező készletek: Legteljesebb collectió étkező, tea, kávé és feketekávé készletekből. A legolcsóbbaktól a legfinomabb kiállításukig.

Egyes kávé, teás és mokka csészékben, valamint csemege és egyéb tányérokban a vidéken páratlan olcsó és gazdag választék.

Diszmű tárgyakból a legújabb perámiai művek készleten tartatnak.

Üvegáruk:

Bel és külföldi üveg készletek utolérhetlen olcsó árakon. A legegyszerűbbtől a legmodernebb újdonságokig. Színes üveg dísz tárgyakból állandó nagy készlet.

Fémáruk:

„Kayser zinn“ dísz és használati tárgyakból egyedüli raktár. „Szandrik“ körmőczbányai ezüstműveinek képviselője. Alpacca ezüst evőeszközök és dísz tárgyak. Alpaccaáruk.

ruháságoktól levetett

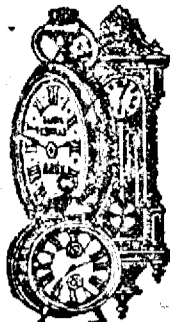
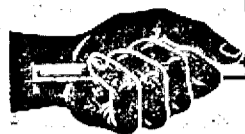
téli és nyári ruhákat

egymagasabb áron vesznek.

Kivánatra házhoz is megyek. Várbá használt butorokat is velek és olcsó áron eladok. 1928.

Menczer Márton

Arad, Petőfi-utca 7. sz.

Jó órákat olcsón

küld 3 évi írásbeli jótállás mellett privát vevőknek

Konrád János

oragyára,

aranyárak kivitelei háza

BRÜX, 270 sz. (Csehország).

Jó nickel rem. óra 3.75.
Valódi ezüst rem. óra 5.80.
Valódi ezüst láncz 1.20.
Nickel ábraszó óra 1.95.

Czégem a cs. és kir. birodalmi czímmel van ki-tüntetve, számtalan arany, ezüst kiállítási érem, valamint ezernyi elismerő levél van birtokomom. 1908
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

3 nap alatt meggyógyul

a huyesófélyás — ha több éves is — szabadalmazott tanulmányom által, mely több évi orvosi gyakorlatban kipróbálva, a bécsi köz-kórházban s a párisi Hopital-Mydenben vérhajbetegségek osztályán általános használatban van. Tehetetlenség és éjjeli magömlés meggyógyítására is feltétlenül biztós. -trend, foglalkozás változtatás nélkül otthon tükben használható. Használati utasítással 10 frt, utánvétellel, vagy az összeg előre küldése mellett.

Dr. Tóth Ödön 1653

Budapest, VIII. József-körút 53.

Felülmul minden eddig létezöt a
Sultán Rum,

mely a theának rendkívül kellemes és zamatos izt kölcsönöz.

Ara 1/2 literes üveg 80 kr., 1 liter 1 frt 50 kr.

Kitünő ízével páratlanul áll a

Sultán thea.

Ara: 1 deka 10 kr., 1/8 kilo 1 frt, 1/4 kilo 2 frt.

Gyermekek és felnötteknél egyaránt kipróbált kitünő hatásu szer tüdőbaj, köhögés, nehéz lélegzés, angolkór, csuzos bajok ellen a

szagtalan, kellemes izü, friss

Csukamájolaj.

Ara egy üvegnek 1 forint.

Délmagyarország részére kizárólagos raktár:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriuma 652

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

Karácsonyi vásár!

Hangszerek árjegyzéke:

- 1 finom hegedü vonóval 4 frt, 5 frt, 7 frt.
- 1 kijátszott régi mesterhegedü 10 frttól 200 frtig.
- 1 egysoros harmonika 3 frt 50 krtól 10 frtig.
- 1 kétsoros harmonika 10 frttól 35 frtig.

Hangszerek, melyeken bárki, minden tudás nélkül a leg-szebb darabokat játszhatja:

- 1 Helicon 6 kottával 7 frt 50 kr.
- 1 Intona 6 kottával 14 frt 50 kr.
- 1 Aristonette 6 kottával 17 frt 75 kr.
- 1 Gordonka 10 frttól 50 frtig.

Nagybögő rézgépezettel, igen finom 38 frt.

Dobok, cziterák, hurok, tokok, pikolák, flóták, fu-volák a legolcsóbb árakban.

Streicher J.

2245

zeneház,

Aradon, Tököly-tér 1. szám.

MINDEN HOLGYNEK

SZÜKSÉGES ARCZBÖRE MEGVÉDÉSÉRE A

FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitünő összeállítású es most már az egész művelt világba el-terjedt készítmény nem zsiros kenőcs, hanem a bőr által azonnal fel-szívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeplőt májfoltot, bőrrákát (mitesser) és minden arcztisztatlanságot. Massazs-hoz használva eltüntet redőket, himlőhelyet stb.

Beatis azon készítmények valódiak, a melyek szimeres védjegyemmel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona. 1736

Margit szappan 70 fillér. Margit powder 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszertárakban és drogueriában.

Apátfalván: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintár Ferencz, Bóros-Soboson: Zangori Gyula, Berzován: Szokoly Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi Antal, Cs.-Pálotán: Nagy Albert, Csermén: Berkes Armin, Elekén: Ifj. Fekker István, Páldafokon: Bóros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahoncon: Molnár István, Gyorokon: Maasznyik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevermesen: Schlögl Pál, Kun-ágotán: Fejes Lajos, Kuricsen: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferencz, Mező-Kovácskúszán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzéros László, Nagy-Zerindán: Vály Géza, Ó-Pécskán: Rokszin János, Pankótán: Poesovitz Gusztáv, Pitvaroson: Szabados József, Székudvaron: Fromm D. Traagott, Sz-mándon: Csiky Lukács, Soborszában: Károlyi Kálmán, Szemlaken: Hauszler Sándor, Tauscon: Kuntz János, és Uj-Aradon: Ternajgó Géza urak gyógyszertárakban.

Hajhullás ellen

használjuk a Rozsnyay-féle „Haj-szesz“-t. Kitünő hatásu. Megszün-teti a korpaképződést, erősíti a hajgyökereket és a fejbört. Meggátolja a haj kihullást. A hajnak selymes lágyaságot ad és annak színét nem változ-tatja meg. Egy üveg ára 1 korona 50 fillér.

Fagydagánatokat,

kéz és láb fagyását rövid idő alatt gyógyítja a Dr. Kepes-féle fagybalzsam. Pár nap alatt megszünteti a fagyott helyeken a kellemetlen viszkető érzést.

Egy üveg ára 70 fillér.

Tisztelt Uram! Évekkel ezelött használtam az Ön gyógytarából egy igen jó fagybalzsamot, mely Kepes-féle fagybalzsam néven lett árusítva. Azóta már több másféle fagybalzsamot is használtam, de egy sem bizonyult oly jónak, mint az Ön készítménye. Legyen szives küldeni stb. stb. . . .

B. M. Keresztes.

Kiváló tisztelettel

Róth Mór.

Felrepedezett, a hidegtől kivörösödött kezek ellen

legkitünőbb hatásu a

Farine d'Amandes,

melynek használata a kéz bőrt felpuhítja. — Egy doboz ára 50 fillér.

Kapható egyedül:

653

Rozsnyay Mátyás gyógyszertárában, Aradon.

Dosmetika és vegyi készítmények gyára.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a kiadóhivatal:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

Tudakozásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűsül 8 fillér. — Cseledet kereső vagy cselednek ajánkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók-lapunk elárúsító helyein.

Apró hirdetésekre
szolgáló levelezőlapok kaphatók
Aradon:
Révész Mándor
könyvkereskedésében, Szabadság-tér és Forray-utca sarok.
Ifj. Klein Mór
könyvkereskedésében, Attila Péter-utca.
Kerpel Izsó
könyvkereskedésében, Andrássy-tér.
Kubina Béláné
papírkereskedésében, Hunyadi-utca.
Keppich Zsigmond
papírkereskedésében, Andrássy-tér.
Ozv. Hammerschlag L.-né
dohánytőzsdéjében, Andrássy-tér.
Lészay Sándor
dohánytőzsdéjében, Andrássy-tér.
Kis tőzsdében
Templom-utca.
Kohn László
Wagongyárban.
Hoffmann József
fűszerkereskedésében, Forray-utca.
Bauer Gyula
dohánytőzsdéjében, Andrássy-tér.

Helyi bel gabonakereskedő cég
azonnali belépésre gyakornokot keres, kezdő fizetéssel. Írásbeli ajánlatokat magyar és német nyelven B és P. jelige alatt a lap kiadóhivatalába kér. 2359

Nagy jövedelemre
tehetnek szert intelligens urak és nők, mint könyvtuzatok és helyi könyvgyűnők. Ajánlatok a Kazinczy könyvkereskedő részvénytársaság Debreczenben címre kérértnek. 2339

Zálogcéduákat,
tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

óras és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 1746

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438

300 drb.
Grillias torta
darabja 25 kr., 50 kr., 1 ft és 1 ft 50 kr-ért, gyönyörűen díszítve kapható 2330
Varga N. András utóda
csukrásznál, Szabadság-tér 10.

Egy használt,
jó karban levő nyereg megvételre kerestetik. — Bővebbet a kiadóhivatalban. 2856

Egy jó karban levő
pedálos czimbalom jutányos áron eladó Ilona-utca 3 ik sz. 2855

Ingyen
küldjük meg részletfizetéses könyvjegyzékünket levelező lapon történő kérésre. Czim Kazinczy könyvkereskedő részvénytársaság Debreczenben. 2840

Erdélyi kormos alma
1 kilogramm 15 kr. Kapható Sponner Adolfnál Aradon, Wesselényi-utca 16. szám. 2288

Borszivattyuk
3 évi jótállással (ingyen javítás) árak 90 koronától feljebb.

Hozzávaló első minőségű **gumicsövek** 3 koronától feljebb. Feltehetőleg óránkint 3000 litertől feljebb.

Hönig Frigyes
harangöntőnél
Arad, Rákóczy-utca 28. sz.
Ugyanott 2853
tüzi-fecskendők és kutak
valamint javítások elfogad-
tatnak.

NÉVJEGYEIT
rendelje meg az Aradi Nyomda
Részvény-társaság könyvnyom-
dájában.

100 drb.
tökéletesen kihizott sertésből a
háj és kocsonyahus
eladó.
Háj 1 kgr. 70 kr.
Kocsonyahus 1 kgr. 30 kr.
Kapható
MARX IMRE
Forray- és Templom-utcai hentes üzletében. 2859

Barna kőszén
a legolcsóbb
tüzelő és fűtési anyag
házi és üzemczélokra.
1 Waggon (10.000 kilogramm) **120 korona**
az aradi állomásra bérmentve szállítva ajánl
VARGICS IMRE
kőszénbánya tulajdonos 2184
Szinérszeg, Temesmegye.

POSTYÉN-FÜRDŐ

Csuz. kőszvény, Ischias, Exsudatumok egyedüli sikeres gyógyhelye. Télen is nyitva. Kinek az utazás nehézkes, használjon **házi kúrát** a postyeni iszappal, mely a háziorszert kezelésben minden gyógyszerrel felülmul. 5—10 kg. iszap, 10—20 üveg hévízzel egy kúrára elegendő. Használati utasítást, téli prospectust szívesen küld: a fürdőigazgatóság. 2250

Villanyos házi csengő
bevezetést.

Villanyos házi csengő
javítást,

Villanyos csengő
évi jókarban tartást,

Házi telephon
szerelést szakszerűen és jutányosan készít 1752

Kalmár József
villanyműszerész, kerékpár és varrogépraktár és javító műhelye
ARAD, Salacz-utca 2.

Magyar kir. államv. üzletv. Aradon.

84482—902. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak Arad állomásán lévő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik.

A bérlet 1903. évi május hó 1-ével kezdődik és tart ezen időponttól számított 3 éven át, vagyis 1906. évi április hó 30-ig.

A bérleti feltételek a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, vagy kívánatra postán megküldetnek, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat az aradi pályavendéglő bérletére” feliratu borítékba zárt ajánlatok lepecsételve 1903. évi január hó 20-án déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség általános (I.) osztályánál nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 300 korona azaz Háromszáz korona készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1903. évi január hó 19 én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtnak el. Ezen feltételektől eltérő, táviratilag tett, vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok közt a választás szabadon a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1902. évi december hó 11-én.

A m. kir. államv. aradi üzletvezetősége.

(Stámpomat nem díjaztatik.)

Porter Vilmos Nagy Áruháza

a Szabadság-téren.

KEDDEN

és

SZERDÁN

Rendkívül csinos és alkalmas ujévi ajándék tárgyak

a diszmű- és divat osztályban.

A diszmű-áru-osztályban.

<i>Disz-asztalka</i> fényesre nikkelezett öntött fémből, művészi kivitelben, diszes áttört lapokkal, három lábval, magassága 69 cm.	ára	2 frt 95
<i>Teafőző-üst</i> finom britanniai fémből, diszes elegáns kivitelben, remek ajándéktárgy....	"	6 frt 90
<i>Teljes íróasztali készlet</i> öntött fényes nikkeltől. művészi kivitelben, 1 tintatartó, 2 gyertyatartó, 1 kézi gyertyatartó, 1 gyufatartó és egy tintaszárítóból álló teljes készlet	"	4 frt 20
<i>Íróasztali hőmérő</i> öntött fényes nikkeltől diszes kivitelben, magassága 28 $\frac{1}{2}$ cm.	"	1 frt 60
<i>Tintatartó</i> öntött fémből, igen diszes és nagy kivitelben, üvegtartaloyal és fémfedővel	"	45 kr.
<i>Gyertyatartó</i> fényes öntött nikkeltől	"	90 kr.
<i>Fénykép-album</i> nagy kvart alakban, borító vagy kék selyem plüsből, diszes ékítménnyel	"	80 kr.
<i>Képeslevelezőlap-album</i> vaszonkötésben, diszes felirattal 100 drb. levelezőlapnak	"	35 kr.
300 drb. levelezőlapnak	"	75 kr.
<i>Zenélő-album</i> finom selyemplüsből, 2 darabot játszó svájci zenélő szerkezettel, diszes bronz ékítménnyel	"	4 frt 25
<i>Varró szekrény</i> selyem plüsből, teljes berendezéssel	"	90 kr.
<i>Varró szekrény</i> legfinomabb selyem plüsből, remek színes kivitelben, teljes berendezéssel....	"	2 frt 10
<i>Női lánczos kiegészítő</i> finom szarvasbőrből, diszes nikkelt kerettel és lánczsal	"	90 kr.
<i>Asztali dohányzó-készlet</i> igen eredeti svájci házikó alakban, művészi kivitelben	"	95 kr.
<i>Dohányzó-asztal</i> diófa színre igen finoman fényezve, asztal magasságban, teljes dohányzó készlettel	"	95 kr.
<i>Óratartó</i> öntött fényes nikkeltől	"	40 kr.
<i>Háromoldalu tükör</i> elegáns barokk stílusú kerettel, minden egyes tükör nikkelt foglalattal, magassága 31 $\frac{1}{2}$ cm.	"	3 frt 20
<i>Fa íróasztályerők</i> bádognál aranyozva szabadkézi olajfestménnyel	drbja	45 kr.
<i>Aradi sport dohányzó készlet</i> csinos kivitelű löfej, öntött fémből, szivar-, namu- és gyufatartóval	ára	90 kr.
<i>Elefánt hamutartó</i> öntött fémből, csinosan festve, réz-tartályokkal	"	45 kr.
<i>Teljes fésű-készlet</i> diszes elegáns selyembelésű dobozban, 3 drb. fésű hajkefével együtt	"	90 kr.
<i>Legyező</i> fehér felselyem gázoból, elegáns festéssel	"	45 kr.
<i>Tollas legyező</i> elegáns fehér-, kék vagy rózsaszínben	"	45 kr.
<i>Parfüm-állvány</i> rokkokó bronz-kivitelben, csiszolt tükörrel, 2 illatszertartóval	"	90 kr.
<i>Szivar-tárcsa</i> fekete bőrből, igen diszes nikkelt kerettel elegáns kézi selyem-hímzéssel	"	frt 1.10
<i>Dohány-tárcsa</i> fekete kecskebőrből, elegáns kézi selyemhímzéssel	"	90 kr.
<i>Női pénztárcsa</i> sötét színű, igen elegáns, fényes ecrásébőrből, hossza 10 $\frac{1}{2}$ cm	"	frt 1.—
<i>Férfi korona-pénztárcsa</i> sima, fényes ecrásébőrből, barna vagy zöld színben	"	frt 1.—

A chinaezüst-áru-osztályban:

Valódi chinaezüst felszolgáló-állvány remek talpazattal, lombok közötti szarvas alakkal, színes égetett kagylóalakú üvegtállal, darabja ....

ára frt 3.80

Valódi chinaezüst gyertyatartók művészi kivitelben, diszesen vésve, magassága 26 $\frac{1}{4}$ cm. darabja ára frt 1.95
Valódi chinaezüst kenyérkosár talppal, művészi kivitelben diszesen vésve, szélessége 30 cm. .... " " 1.80

Az üveg- és porcellán-áru-osztályban:

Sörös-készlet finom csiszolt 1 $\frac{1}{2}$ lit. nagy diszes korsó 2 magas pohárral, azurkék színben, remek égetett festéssel, diszesen faragott keményfa-tálczával együtt ára 90 kr.
Bor-készlet finom csiszolt üveggel, remek égetett festéssel, 1 drb. korsó üvegdugaszszal, magassága 37 cm. 6 drb. ugyanolyan festésű pohárral együtt összesen frt 1.25
Lámpa-készlet pezsgős formájú palack, jegcezett üveghűsítő tartályban, nikkelt felszereléssel 6 darab pohárral együtt .... " 85 kr.
Porcellán díszfigurák bisquit-porcellánból, égetett festéssel, arany díszítéssel, művészi remek kivitelben darabja .... " 40 kr.
Porcellán díszvázák valódi karlsbadi porcellánból égetett élénk festéssel, gazdag arany díszítéssel dbja " 40 kr.
Teljes ételkészlet valódi karlsbadi porcellánból legújabb diszes és csinos kivitelben Bourbon formájú elegáns leveses tállal, finoman égetett festéssel, arany szegélyvel 20 darabból álló teljes készlet .... " frt 6.50
Teljes tea- vagy kávékészlet valódi karlsbadi porcellánból diszes elegáns kivitelben, égetett festéssel. Teás- vagy kávéskanna, teljes kanna, cukortartó és 6 darab csésze aljával együtt .... " frt 2.45

A divatáru-osztályban:

Női díszkötény tiszta fehér, mol, pliszébe rakva színes batiszuti szegelyezve .... " 45 kr.
Női kötény finom fekete clótból, piros, világoskék vagy fekete hímzéssel .... " 45 kr.
Női karton-kötény csinosan mintázott világos vagy sötétkék, Cosmanosi kartonból, zsebbel és színes bordírral, mosható és szintartó .... " 45 kr.
Női chiffon-kötény kantárral fehér chiffonból, széles szírpennel, fodorral, elegáns svájci leghímzéssel díszítve .... " frt 1.50
Női mell-kötény tiszta fehér svájci hímzett mollyból, széles pliszébe rakva rendkívüli elegáns svájci leghímzéssel, igen finom facon. .... " frt 1.80
Női blousok csikos tennisez flanelből, csinosan szegelyezve, divatos facon darabja .... " 85 kr.
Női blousok csikos flanelből, chinée mintával, divatos facon .... " frt 1.25
Női blous tiszta fehér angóra szőrme, hossza 100 cm. .... " 90 kr.
Női fejkendő tiszta gyapjuból, remek színekben, rojttal 85 cm. .... " 40 kr.
Női echarp felselyemből, beszívott fényes virágmintával, kötött rojttal, minden színben .... " frt 1.10
Női harisnyák térdig érő portendorli pamutból fegyhabban kötött gyémantfekete színben, párja .... " 22 kr.
Zsebkendők tiszta fehér francia vaszonbától, 6 drb. .... " 75 kr.
Női ingek creás vaszonból trimming csipkével díszítve " 50 kr.
Női ingek Madapollán chiffonból trimming csipkével és Margit öltéssel díszítve .... " 90 kr.

Levélbeli vagy postautalványi megrendelések csak úgy eszközölhetők, ha a rendelmeny hozzánk legkésőbb szerdaig beérkezik.

Czipő árjegyzék ingyen és bérmentve.